Cap. XVII. *Tua*. (1) Epiſcopus compellit fideicommiſſarios, ſeu exequutores teſtamenti ad exequendas pias voluntates defunctorum; etiamſi teſtator hoc interdixiſſet.

Cap. XVIII. *Raynaldus*. (2) Filius rogatus reſtituere hæreditatem, detrahit tertiam jure naturæ, & quartam trebellianicam: in quibus poteſt legata relinquere, hæredes inſtituere, & pœnam imponere.

Cap. XIX. *Joannes*. (3) Exequutor teſtamentarius, qui ſuſcepit illud officium, exequi compellitur.

Cap. XX. *De his*. (4) Canonica portio non ſolvitur de legatis Eccleſiæ, aliique pio loco factis pro ipſius ornatu, fabrica, luminariis, anniverſario, ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo die; ſive aliis ad perpetuum cultum divinum, niſi fiant in fraudem.

☞ *Vide Elencho VI. n. CXIII.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XI. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Si pater*. (5) In fideicommiſſariis conſtitutionibus locum habet quartarum deductio: in directis non: & ſubſtitutiones interpretari debemus directas; dummodo conveniant verbis, & perſonis inſtitutis.

Cap. II. *Religioſus*. (6) Superior poteſt conſentire religioſis deputatis exequutoribus.

☞ *In textu non adſtringitur ſuperior ad licentiam impertiendam, & vide ſeq. cap.* Religioſis.

Pluribus exequutoribus datis, uno mortuo, vel in remotis exiſtente, vel exequi nolente, unus officium exequutionis exercebit, ne impediatur teſtatoris voluntas: niſi aliud per teſtatorem diſponeretur.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. V.*

Cap. unic. *Religioſis*. (7) Ordinarius loci rationem exigit a Religioſis etiam exemptis, de teſtamentorum exequutione, quas geſſerunt, & circa id delinquentes punit.

DE SUCCESSIONIBUS AB INTESTATO.

TITULUS XXVII. *continens III. Capitula.*

Cap. I. *Sed hoc*. (8) Clericus bona propria dare poteſt, cui vult: ſed ſi decedat inteſtatus, & non habet conſanguineos, ſuccedit Eccleſia.

Cap. II. *Sancto*. (9) Si olim ſervus, Presbyter factus inteſtatus decedat; ejus bona dividuntur in quatuor partes, quarum una aſſignatur Epiſcopo, altera Eccleſiæ, tertia pauperibus, quarta parentibus, ſi fuerint capaces, alias Epiſcopus eam in uſum Eccleſiæ convertet.

☞ *Vide notata ſupra cap.* Relatum 12.

Cap. III. *Cum dilectus*. (10) Valet teſtamentum ad pias cauſas conditum per verba enunciativa, etiam propter aliud prolata; quamquam ſucceſſio, ſeu teſtatio veniat ad excluſionem alterius Eccleſiæ. *Vel ſic*. Per unum teſtem de veritate, & per confeſſionem etiam incidenter factam, probatur oblatio, etiam quoad effectum conſequendi bona oblata.

DE SEPULTURIS.

TITULUS XXVIII. *continens XIV. Capitula.*

Cap. I. *Nos inſtituta*. (11) Decedens inteſtatus, ſepelitur in ſepulcro majorum; vel ubi eligitur ſepultura: paræcialis tamen Eccleſia habebit canonicam portionem ejus, quod relinquit Eccleſiæ ſepulturæ.

☞ *Vide Elencho VI. n. CXIII.*

Cap. II. *Relatum*. (12) Qui convertitur ad monaſterium, medietatem bonorum, quæ pro anima ſua diſpoſuit, tenetur relinquere Eccleſiæ paræciali.

☞ *Vide abrogationem Elencho I. n. XXXII.*

Cap. III. *Fraternitatem*. (13) Non poteſt quis, relicto majorum ſepulcro, eligere ſibi ſepulturam in Eccleſia, quæ de jure, vel ex privilegio non habet jus ſepeliendi.

☞ *Vide correctionem Elencho I. num. XXXIII.*

Cap. IV. *De his*. (14) Si quis in ægritudine, de qua decedit, offert ſe, & ſua monaſterio, Eccleſia paræcialis habet inde canonicam portionem: ſecus ſi in ſanitate.

☞ *Sic etiam dic de ſæcularibus utriuſque ſexus nondum regularem habitum indutis, ſed ad hunc finem in noviciatum admiſſis, etiamſi ibidem ſepeliantur propriis expenſis. Vide Card. Petra tom. 2. ad Conſtit. 9. Innoc. III. ſect. unic. n. 38.*

Cap. V. *Ex parte*. (15) Sepelientes paræcianum alienum, coguntur reſtituere corpus, & quæ ratione ipſius obtinuerunt.

☞ *Et ita etiam juxta Conſtit. Alex. VII.* Alias pro parte.

Cap. VI. *Cum liberum*. (16) *Summa ut ſupr.*

Cap. VII. *De uxore*. (17) Mulier nupta libere poteſt ſibi eligere ſepulturam.

Pater filios impuberes, ubi voluerit, poteſt ſepeliri facere; ſi hoc habet conſuetudo loci.

Cap. VIII. *Cum ſuper*. (18) Si paræcianus Eccleſiæ cathedralis alibi ſepelitur, de ipſius funeralibus, ſeu relictis Eccleſiæ ſepulturæ debetur quarta capitulo Eccleſiæ cathedralis.

☞ *Vide notata ſupra cap.* Nos Inſtituta 1.

Cap. IX. *Certificari*. (19) In quantitate canonicæ, quæ debetur Eccleſiæ paræciali, ſtatur loci conſuetudini.

Cap. X. *In noſtra*. (20) Privilegiati ſuper jure funerandi ſepelire poſſunt illos, qui apud eos eligunt ſepulturam; ſolvendo tamen canonicam portionem Eccleſiæ paræciali. Si vero alios ſepeliunt, tenentur reſtituere quidquid occaſione funeris receperunt.

☞ *Vide notata ſupra cap.* Ex parte 5.

Cap. XI. *Ex parte*. (21) Caſualiter mortuus non debet privari Eccleſiaſtica ſepultura.

Cap. XII. *Sacris*. (22) Si oſſa excommunicatorum ſunt ſepulta in Eccleſiaſtico cœmeterio, & diſcerni poſſunt, debent exhumari, & projici: alias ſecus.

☞ *Intellige ſi prius nullum dederint ſignum pœnitentiæ cap.* A nobis 18. *de ſent. excom.*

Cap. XIII. *Abolendæ*. (23) Terra cœmeteriata pro ſepultura fodienda vendi non debet.

☞ *Ex communiſſima tamen praxi vendi poteſt locus honorabilior, & capella pro conſtruenda ſepultura, etiam ſine beneplacito Apoſtol. ex Decreto Cong. Conc. 6. Sept. 1659. in Meliten. alienat. relat. a Card. Petra tom. 5. ad Conſtit. Pauli II. ſect. 2. n. 18. quod tamen requiritur, ſi concedatur uſus capellæ, ſeu ſepulturæ jam conſtructæ, ibidem num. 19.*

Cap. XIV. *Parochiano*. (24) Excommunicatus, qui per ſuum Presbyterum fuit abſolutus in morte, in cœmeterio ſepeliri debet; & ad ſatisfaciendum coguntur hæredes.

☞ *Intellige 2. partem, ſi fuit excommunicatus propter debitum proveniens ex delicto, vel contractu.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XII. continente V. Capitula.*

Cap. I. *Animarum*. (25) Hic prohibetur pactum de ſepultura eligenda. Non obſtante pacto de ea eligenda, vel electa non mutanda, ſepeliendus eſt quis, ubi alias erat de jure ſepeliendus: & alias ſepultus, cum omnibus ſepulturæ obventionibus reſtituendus eſt; alias pœna incurritur hic contenta.

☞ *Ideſt interdicti quoad Eccleſiam tumulantem, ejuſque cœmeterium, donec intra decendium non fiat reſtitutio ut ſupra. Huic pœnæ addita eſt a Clem. V. cap.* Cupientes *3. de pœn. §.* Sane *excommunicatio Papæ reſervata, ſequuta electione per juramentum, vel votum, vel pactum, etiam non ſubſequuto effectu ſepulturæ.*

☞ *Vide ampliationem Elencho I. n. XXXIV.*

Cap. II. *Cum quis*. (26) Eccleſiæ dimiſſæ (*intellige, ubi eſt ſepultura majorum*) non debetur canonica portio, ſed paræciali, & pluribus, ſi ſunt plures.

☞ *Quoad portionem ſolvendam parochiali vide Trident. ſeſſ. 25. cap. 13. de ref. Quoad diviſionem inter parochiales, ſi ſint plures, quod poteſt contingere, cum quis duo domicilia æqualiter inhabitat. V. G. per ſex menſes in uno, & per ſex alios in altero eſt in viridi obſervantia etiam in Urbe, ut in ſtatuto Cleri Rom. c. 3. §. 19. quæ tamen æqualitas non mathematice, ſed moraliter intelligi debet, ut ibid. explicatur.*

☞ *Si*

(1) *Greg. IX. Novlod. Epiſc.*
(2) *Idem.*
(3) *Idem.*
(4) *Idem.*
(5) *Bonif. VIII.*
(6) *Idem.*
(7) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(8) *Ex Conc. apud Altejen.*
(9) *Ex Conc. Tribur. ſub Arnul.*
(10) *Innoc. III. Niver. Epiſc. &c.*
(11) *Leo III.*
(12) *Leo III.* vel *IX. Fidel. per Dardan.*
(13) *Innoc. II. Jannar. Epiſc.*
(14) *Alex. III. Spolet. Epiſc.*

(15) *Idem.*
(16) *Idem F. Decan. & R. Rhem.*
(17) *Urb. III. Ep. Florent.*
(18) *Idem Præp. & Canon. Favent.*
(19) *Clem. III.*
(20) *Innoc. III. Epiſc. Clarom. &c.*
(21) *Idem Archiep. Turon.*
(22) *Idem Nidroſ. Ep.*
(23) *Honor. III. Magal. Ep.*
(24) *Greg. IX. Ep. N.*
(25) *Bonif. VIII.*
(26) *Idem.*

☞ *Si vero quis inhabitet domum habentem unum ingreſſum intra unam, & alterum intra aliam parochiam, tunc portio canonica integra debetur parochiæ, intra quam eſt principalior ingreſſus. Aloiſ. Ricc. in praxi for. Eccleſ. deciſ. 333. in 1. edit. & reſolut. 510. in 2. edit. Et ita etiam deciſum fuit ab Alex. Sperelli 10. Septembr. 1694. tunc Viceſgerent. favore capituli S. Mariæ ad Martyres de Urbe contra capitulum S. Euſtachii reſpectu clariſſimæ familiæ D. Virginii Marchionis Creſcenzi, cujus palatium principaliorem ingreſſum habet intra parochiam d. S. Mariæ.*

In loco etiam minus religioſo poteſt nova eligi ſepultura (*id eſt non parochiali, vel ſepultuaria majorum.*)

☞ *In quacumque tamen Eccleſia eligatur ſepultura, ex Conſtit. S. Pii V.* Cum primum, *defuncti corpus ſemper collocandum eſt in tumba profunda infra terram; & capſæ omnes, depoſita, ac alia cadaverum conditoria ſuper terram exiſtentia amovenda ſunt.*

Cap. III. *Is, qui*. (1) Translatio perſonæ ad certum locum facta ad tempus, Eccleſiæ jus ſepulturæ non aufert.

Mulier mortua, quæ pluribus nupſit, cum viro ultimo ſepelitur.

Cap. IV. *Licet*. (2) Ex conſuetudine poteſt pater impuberi eligere ſepulturam, pubes autem eligit per ſe ipſum, & pro anima non legat ſine aſſenſu patris bona non caſtrenſia.

Cap. V *Religioſi*. (3) Religioſi, niſi multum remoti a monaſterio, nequeunt alibi eligere ſepulturam.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. VII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Eos*. (4) Etiam exempti, qui in caſibus non permiſſis, defunctos ſepeliunt in cœmeteriis tempore interdicti; vel qui ſcienter ſepeliunt excommunicatos publice nominatim interdictos, vel manifeſtos uſurarios, excommunicati ſunt.

Cap. II. *Dudum*. (5) Prædicatores, & Minores in locis ſuis libere ſepeliunt illos, qui hoc libere elegerint. De funeralibus tamen, & quibuſcumque obventionibus, & relictis, etiam de quibus alias non debetur canonica, quartam, & non ultra ſolvent Eccleſiæ parochiali.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. VI. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Deteſtandæ*. (6) Corpora defunctorum exenterantes, & ea immaniter decoquentes, ut oſſa a carnibus ſeparata ferant ſepelienda in terram ſuam, ipſo facto ſunt excommunicati.

Cap. II. *Super cathedram*. (7) Super prædicationibus, confeſſionibus, & ſepulturis providet ad tollendas contentiones, inter Curatos, & Jacobitas, ac Cordigeros.

☞ *Vide correctionem Elencho I. n. XXXV.*

DE PAROCHIS, ET ALIENIS PAROCHIANIS.

TITULUS XXIX. *continens V. Capitula.*

Cap. I. *Si Epiſcopus*. (8) Inter Epiſcopum ſubſtitutum Epiſcopo hæretico, & ipſum Epiſcopum hæreticum reverſum, & ex diſpenſatione receptum, dividitur Epiſcopatus modo hic expreſſo.

☞ *Cum ex hoc cap. in una, eademque diœceſi deberent eſſe duo Epiſcopi, quod ab Innoc. III. cap.* Quoniam 14. *de offic. Jud. Ord. reprobatur tanquam monſtrum cum duobus capitibus in uno corpore, credit hic Fagn. aliter S. Sedem hodie Epiſcopo ſubſtituto in ſimili caſu proviſuram.*

Cap. II. *Ut Dominicis*. (9) Presbyteri parochiales dominicis diebus, & feſtivis paræcianos alienos ad miſſam admittere non debent, ſi ex contemptu ad eorum Eccleſiam accedunt.

☞ *In textu præcipitur parochis, ut interrogent plebem, an alienus parochianus ſit in Eccleſia, qui proprio contempto Parocho, velit ibi miſſam audire, & ſi invenerint, ejiciant ab Eccleſia. Huic tamen præcepto derogatum & nedum ex contraria conſuetudine, ſed etiam ex Conſtit. Leon. X.* Intelleximus 13. *Novemb.* 1517. *qua declaratur ſatisfacere parochianum præcepto audiendi miſſam extra parochiam, non contempto proprio parocho. Idem ſancivit Clem. VIII. Conſtit.* Significatum 1592. *cum eadem conditione Bened. XIV. de Synod. Diœc. edit. an. 1755. lib. II. cap. 14. n. 9. notat nomine contemptus intelligendum eſſe aliquem diſtinctum actum ab auditione ſacri extra parochiam, quo quis ſive expreſſe, ſive tacite ſe a proprio parocho averſum oſtendit.*

(1) *Idem.* (2) *Idem.*
(3) *Idem.*
(4) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(5) *Idem.* (6) *Bonif. VIII.*
(7) *Idem.*
(8) *Ex Conc. Afric.*
(9) *Ex Conc. Nannet.*

Cap. III. *Nullus*. (10) Epiſcopus parochianum alterius ſine ipſius licentia ordinare non poteſt; nec eum aliter judicare.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 23. cap. 10. de reform.*

Cap. IV. *Super*. (11) Fines parochiarum, de quibus conſtat, vel finibus cohærentia præſcribi non poſſunt.

Cap. V. *Significavit*. (12) Si paræcianus ſeu diœceſanus domicilium transfert, primus Prælatus in eo Jura epiſcopalia, ſeu diœceſana ſibi non vendicat: decimæ tamen prædiales illius paræciæ ei debentur, niſi alteri debeantur ex conſuetudine.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET OBLIGATIONIBUS.

TITULUS XXX. *continens XXXV. Capitula.*

Cap. I. *Decimam*. (13) Exprimit quatuor genera decimarum, quæ ex veteri lege debebantur.

Cap. II. *Novum*. (14) ☞ *Circa hoc cap. vide in Auctore hoc eod. tit. n. 5. & correctionem Elencho I. numero XXXVI.*

Cap. III. *Ex multiplici*. (15) Compoſitio ſuper decimis non tollitur per privilegium ſequens, ſi de illa mentionem non facit.

Cap. IV. *Commiſſum*. (16) Monachi tenentur ſolvere decimas prædiales de prædiis noviter cultis, de quibus decimæ prius ſolvebantur.

Cap. V. *Pervenit*. (17) Per excommunicationem compellitur quis ad ſolvendas decimas de molendinis, piſcariis, fœno, & lana, ſi vigeat conſuetudo.

Cap. VI. *Nuncios*. (18) Sumatur ut præced.

Cap. VII. *Cum homines*. (19) Decima fructuum, ſtatim cum collecti ſunt, ſolvi debet, non deductis expenſis.

Cap. VIII. *Dilecti*. (20) Privilegiati ſuper decimis non ſolvendis de iis prædiis, quæ ab aliis conducunt, decimam ſolvere tenentur.

Cap. IX. *Suggeſtum*. (21) Revocatur privilegium de non ſolvendis decimis, ſi ex poſt facto incipit enormiter nocivum eſſe.

Cap. X. *Ex parte*. (22) Ciſtercienſes, Templarii, & Hoſpitalarii decimam prædiorum ſuorum, quæ propriis manibus, aut ſumptibus excolunt, ſolvere non tenentur: alii vero Religioſi non ſolvunt decimas de hortis, & nutrimentis animalium, nec de novalibus, quæ propriis manibus, ac ſumptibus excolunt.

Cap. XI. *Licet*. (23) Privilegium ſuper decimis laborum non extenditur ad terras, quæ aliis traduntur excolendæ.

Cap. XII. *Ad audientiam*. (24) Privilegium ſuper decimis laborum etiam ea, quæ non ſunt novalia, comprehendit.

Cap. XIII. *Quoniam*. (25) Decimæ novalium debentur Eccleſiæ, in cujus paræcia ſurgunt; ſi vero non ſunt in certa paræcia, debentur Diœceſano, qui poteſt ſibi retinere, vel alteri Eccleſiæ concedere.

Cap. XIV. *Parochianos*. (26) Decimæ poſſunt exigi quaſi debitum.

Cap. XV. *Ad hæc*. (27) Decima laico jure hæreditario concedi non poteſt.

Cap. XVI. *De terris*. (28) Judæi coguntur prædiales decimas ſolvere, aut prædia dimittere.

☞ *Vide notata infra cap.* Multorum 2. *de Judæis & c.* Quanto 18. *de Uſur.*

Cap. XVII. *Quamvis*. (29) Decimæ, vel oblationes Eccleſiæ laicis concedi non poſſunt; & Prælatus contrafaciens eſt puniendus.

Cap. XVIII. *Cum ſint*. (30) Statur conſuetudini, an colonus ſolvat decimam Eccleſiæ, in cujus paræcia habet prædia, an Eccleſiæ, ubi audit divina, & percipit eccleſiaſtica Sacramenta.

Cap. XIX. *Prohibemus*. (31) Non poteſt laicus transferre decimam in alium laicum, etiamſi cum titulo illam poſſideat.

Cap. XX. *Ad Apoſtolicæ*. (32) Decima perſonalis debetur Eccleſiæ, ubi quis percipit ſacramenta; licet alicubi lucrum contigerit. In prædiali vero ſtatur conſuetudini, ſi in aliena paræcia colonus prædium coluit.

Cap. XXI.

(10) *Hadr. Papa.*
(11) *Urb. III. Prior. De Novoloco, & de Viget.*
(12) *Clem. III.* (13) *Hier. ſupr. Ezech.*
(14) *Paſch. II.* (15) *Hadr. IV. Vigor. & Herford. Ep.* juxta Gonz.
(16) *Idem Theobal.* vel Alex. III. B. Thomæ Archie. Cantuar. juxta Gonz. (17) *Alex. III. Cantuar. Archiep. &c.*
(18) *Idem VVinton. Ep.* (19) *Idem Exon. & VVigorn. Ep.*
(20) *Idem Monach. De Nembel.* (21) *Idem Ab. & Fratr. de Dalon.*
(22) *Idem Tarac. Ep.* (23) *Idem.*
(24) *Idem Conventr. Epiſc. &c.* (25) *Idem Brix. Epiſc.*
(26) *Idem Rhem. Ep.* (27) *Idem Amb. Ep.*
(28) *Idem Maſſil. Ep.* (29) *Idem*, vel ex Conc. Turon. juxta Gonz. (30) *Idem Maſſil. Epiſc.*
(31) *Idem ex Conc. Lat.* (32) *Luc. III. Strigon. Ep.*

Cap. XXI. *Ex parte*. (1) De omni fructu prædii ſolvendæ ſunt decimæ.

☞ *Vide moderationem Elencho I. n. XXXVII.*

Cap. XXII. *Non eſt*. (2) *Summa ut cap. 7. ſupra.*

Cap. XXIII. *Ex tranſmiſſa*. (3) De redditibus molendini ad ventum ſolvendæ ſunt decimæ.

Cap. XXIV. *A nobis*. (4) Locator, vel conductor poſſeſſionum tenentur ad decimas, niſi ſe immunes oſtendant.

Cap. XXV. *Tua*. (5) Imperialis conceſſio ſub quacumque forma e ſolutione decimarum eximere non poteſt.

Decimæ novalium non pertinent ad laicum, qui decimas habet in feudum.

Cap. XXVI. *Tua*. (6) Sine deductione ſeminis, & ſumptuum debent dominus, & colonus decimam ſolvere; & non cui voluerint Eccleſiæ, vel pauperibus, ſed Eccleſiæ, cui debentur: Quamvis earum parochi inhoneſte, & turpiter vivant.

Cap. XXVII. *Ex parte*. (7) Privilegium ſuper decimis non ſolvendis Eccleſiaſticæ perſonæ conceſſum, novalia comprehendit.

Cap. XXVIII. *Paſtoralis*. (8) Negotiator de lucro decimam ſolvit, deductis expenſis, quas facit de pecunia decimata: expenſæ vero, quæ fiunt pro habendis fructibus non deducuntur; & de fructibus ſolvitur decima, etiam non deductis expenſis factis pro reſtaurandis rebus.

Cap. XXIX. *Cum contingat*. (9) Qui præſcribit decimas in aliena paræcia, ſi ibi ſurgunt novalia, ipſorum decimas non habebit.

Cap. XXX. *Cum in tua*. (10) Decima omnium fructuum prædii debetur ei, qui decimas ibi præſcripſit, ſed ad aliud prædium præſcriptio non extenditur.

Cap. XXXI. *Dudum*. (11) Laici etiam Reges Eccleſias, vel decimas donare non poſſunt; nec ex eorum titulo præſtatur cauſa præſcribendi.

Cap. XXXII. *In aliquibus*. (12) Domini prædiorum cogi poſſunt, ut prædia dent colenda talibus, a quibus ſine contradictione Eccleſia poſſit decimas conſequi.

Cap. XXXIII. *Cum non*. (13) Prius ſolvendæ ſunt decimæ, quam cenſus, ſeu tributa, & ſi prius illa ſolvuntur, poſtea decimari debent.

Cap. XXXIV. *Nuper*. (14) Ciſtercienſes Templarii, & Hoſpitalarii de fructibus poſſeſſionum, quas acquiſierunt poſt Conc. Later. ſub Innoc. III. decimas ſolvere tenentur, ſi de illis prius ſolvebantur.

Cap. XXXV. *Interdicimus*. (15) Interdicitur, omnibus Eccleſiaſticis, ut decimas detentas a laicis ad alienas Eccleſias pertinentes in pignus recipere ab eiſdem laicis non præſumant.

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XIII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Diſcretioni*. (16) Populus ut Eccleſiis jura debita perſolvat, eſt in prædicationibus, & aliis exhortandus.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 25. c. 12. de ref.*

Cap. II. *Statuto*. (17) Privilegium decimas novalium concedens non includit decimas novalium per alios poſſeſſas tempore impetrationis; & loca tantum includit, ubi percipiebantur antiquæ, & ad portionem antiquam.

Privilegium decimarum novalium limitatum ad menſuram antiquarum non poteſt ultra dimidiam includere. Fallit in Ciſtercienſibus, & Cartuſienſibus.

Privilegiati ſuper decimis recipiendis, Eccleſiis paræcialibus gratis aſſignare debent portione pro debitis oneribus ſupportandis.

Decimæ per laicos ante Later. Conc. ſub Alex. III. in feudum receptæ a Religioſis per eos recognitæ in feudum, non poſſunt ipſis Religioſis concedi ſine Diœceſanorum conſenſu.

Diœceſani compellunt Religioſos exemptos ſolvere decimas paræcialibus Eccleſiis, ſi non agatur de rebus exemptis.

Religioſi etiam exempti de poſſeſſionibus acquiſitis, & acquirendis Eccleſiis paræcialibus ſolvere debent decimas, ſi quo ad hoc privilegiati non ſunt.

Ex donatione laicorum habentes decimas antiquas, novales ſupervenientes in eodem loco non percipiunt.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eod. Titulo, & ibi tit. VIII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Religioſi*. (18) Religioſi præſumentes uſurpare decimas ex novalibus, aut alias debitas; ſive de animalibus familiarium, & paſtorum ſuorum, vel aliorum, etiam animalia ipſa eorum gregibus immiſcentium, ſeu de animalibus in fraudem Eccleſiarum pluribus in locis emptis, & ſic emptis traditis venditoribus, vel aliis ab ipſis retinendis, ſeu de terris aliis traditis ad excolendum, ſi requiſiti per illos, quorum intereſt, non deſiſtunt intra menſem, vel de uſurpatis, vel retentis intra duos menſes non fecerint emendam, ſuſpenſi ſunt ab officiis, adminiſtrationibus, & beneficiis; & talia non habentes ſunt excommunicati.

☞ *Hodie ex Bulla Cœnæ cap. 17. hæc excommunicatio eſt reſervata Papæ.*

☞ *Vide moderationem Elencho III. n. XXVIII.*

Cap. II. *Si beneficiorum*. (19) Decima beneficiorum alicui conceſſa ei debetur ſecundum taxationem, & de moneta currente. Nec poſſunt collectores propter hoc diſtrahere, vel occupare ornamenta divinis officiis deputata.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eod. Titulo & ibi tit. VII.*

Cap. unic. *Declarationes*. (20) Cum Bonif. VIII. decimam ab Eccleſiis, & Eccleſiaſticis exigi ſtatuiſſet, multa dubia exinde ſuborta hic manifeſtantur.

☞ *Vide Clement. 2. eodem tit.*

DE REGULARIBUS, ET TRANSEUNTIBUS AD RELIGIONEM.

TITULUS XXXI. *continens XXIV. Capitula.*

Cap. I. *Nullus*. (21) Non poteſt quis ad Religionem admitti, niſi volens, & in ætate idoneus.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. XCVIII.*

Cap. II. *Si quis*. (22) Impubes monaſterium ingreſſus, poſt annum a parentibus revocari non poteſt. Pubes per vim ingreſſus, poſt annum exire, vel a parentibus revocari non poteſt.

☞ *Vide moderationem Elencho II. n. XCIX.*

Cap. III. *Ut Clerici*. (23) Clericus ſæcularis utens habitu, & nomine monachali cogitur ut fiat monachus, vel ab hoc deſiſtat.

Cap. IV. *Vidua*. (24) Novitia ſponte ſe ingerens actibus profeſſarum cenſetur profeſſa.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. C.*

Cap. V. *Joannes*. (25) Monachus temere ad aliud monaſterium tranſire, & peculium habere non poteſt.

☞ *Vide Elench. VI. n. XXV.*

Cap. VI. *Quia*. (26) Ubi eſt dura congregatio, vel Religio, requiritur in profitente plena pubertas, ſcilicet tempus 18. annorum.

☞ *Vide moderationem Elencho II. n. CI.*

Cap. VII. *Non eſt*. (27) Si Ciſtercienſis ſine licentia ſui Abbatis ad aliud monaſterium tranſit, ad proprium monaſterium regredi cogitur.

☞ *Vide Elench. VI. n. XXV. & correctionem Elencho II. num. CII.*

Cap. VIII. *Ad noſtram*. (28) Profeſſio facta ante XIV. annum non obligat: poſt XIV. vero ſi fit per ſuſceptionem habitus profeſſorum, etiam non obligat, niſi detur perſeverantia tridui.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CIII.*

Cap. IX. *Super*. (29) Qui recipit habitum profeſſorum, ubi diſtincti ſunt habitus, compellitur ibi, vel alibi eſſe Religioſus: ſed ſi recipit habitum novitiorum, poteſt ad ſæculum redire.

☞ *Hæc decretalis locum tantum habet in eo, qui voto ſe obſtrinxit in aliquo ex Ordinibus regul. profiteri, ut ex lectura textus, & Gloſ. verbo* Votum. *Cæterum per ſolam aſſumptionem habitus profeſſorum ex Trid. ſeſſ. 25. c. 15. de Regul. non inducitur profeſſio regularis.*

Cap. X. *Sane*. (30) Canonicus regularis poteſt effici monachus, ſi Religio, ad quam tranſit, eſt ſtrictior ſua: alias ſecus.

☞ *Vide Elench. VI. n. XXV.*

Cap. XI. *Significatum*. (31) Minor XIV. annis profitendo, non obligatur Religioni, niſi factus major ratum habuerit.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CIV.*

Cap. XII.

(1) *Cæleſt. III.* (2) *Idem.*
(3) *Idem.* (4) *Innoc. III. Piſtor. Epiſc.*
(5) *Idem Vercell. Ep.* (6) *Idem.*
(7) *Idem Ab. S. Columb.* (8) *Idem Helien. Epi*
(9) *Idem Belvac.*
(10) *Idem eidem.*
(11) *Idem Veſprin. Epiſc.*
(12) *Idem in Concil. Lateran.*
(13) *Idem ibid.*
(14) *Idem ibid.*
(15) *Gregor. IX.*
(16) *Idem Fratr. Prædic. & Minor.*
(17) *Alexand. IV.*

(18) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(19) *Idem.* (20) *Bonif. VIII. Collect. Decimæ.*
(21) *Ex Conc. Mogunt.* Hoc cap. in Gonzal. incipit De Clericis.
(22) *Ex eodem.*
(23) *Ex Conc. Tolet. 4.*
(24) *Ex Conc. Aurelian.* vel Mogunt. vel VVormat.
(25) *D. Greg. Anthem. Subd.* (26) *Idem eidem.*
(27) *Alex. III. Archiep. & Epiſc. & aliis per Gall.*
(28) *Idem Magiſtr. Fidantiæ Canon. Civit.*
(29) *Idem Helien. Epiſc.*
(30) *Idem Amb. Epiſc.*
(31) *Idem Belvac. Epiſc.*

Cap. XII. *Cum virum*. (1) Si filia minor XII. annis a parentibus monaſterio tradita, major facta ſponte veletur, ad ſæculum redire non poteſt.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CV.*

Cap. XIII. *Porrectum*. (2) Valet profeſſio facta ſine ſuſceptione habitus Religionis.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CVI.*

Cap. XIV. *Cum ſimus*. (3) Si Pater ſe cum bonis ſuis, & filio impubere obtulit monaſterio, filius factus major exire poteſt a Religione, & legitimam a monaſterio petere.

Cap. XV. *Sicut*. (4) Furioſus profitendo, non obligatur, niſi factus ſanæ mentis ratum habuerit.

Cap. XVI. *Ad apoſtolicam*. (5) Profeſſio nec fieri, nec recipi debet intra tempus probationis; ſed facta, & recepta tenet.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CVII.*

Cap. XVII. *Sicut*. (6) Qui profeſſionem facit, licet in clauſtro numquam permanſerit, ſed in ſæculo, & ſuis bonis uſus fuerit, ad obſervantiam regularem compellitur.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CVIII.*

Cap. XVIII. *Licet*. (7) Poteſt Religioſus zelo ſanctioris vitæ ad Religionem tranſire ſtrictiorem, petita prius licentia Prælati ſui, licet non obtenta; etiamſi primum monaſterium ſit ita privilegiatum, quod de illo ad aliud, etiam arctius tranſire non poſſit.

☞ *Vide Elencho VI. n. XXV.*

Cap. XIX. *Veniens*. (8) Conjuges Religionem profitendo ab invicem divertere poſſunt: aliter ſe abjurant, & non ſi continent, illicitum eſt juramentum.

Cap. XX. *Conſulti*. (9) Qui ad monaſterium convertitur, ſumendo habitum novitii, poteſt intra tempus probationis redire ad ſæculum; niſi appareat eum vitam voluiſſe mutare omnino.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CIX. & CX.*

Cap. XXI. *Poſtulaſti*. (10) Qui intra annum probationis, non facta profeſſione, redit ad ſæculum, licite poteſt ad Ordines, & beneficia promoveri.

Cap. XXII. *Ex parte*. (11) Qui ultra annum portat habitum monachalem in monaſterio, ubi ſunt habitus indiſtincti, cenſetur profeſſus.

☞ *Vide notata Elencho II. n. XCVII.*

Cap. XXIII. *Statuimus*. (12) Intra probationis annum libere quis redit ad ſæculum; niſi profeſſionem fecerit tacite, vel expreſſe, vel appareat eum vitam mutare voluiſſe. Ad hoc ut dignoſcantur novitii a profeſſis, debet habitus profeſſorum benedici in locis, ubi habitus non eſt diſtinctus.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXI.*

Cap. XXXIV. *Ne religioſi*. (13) Religioſi fugitivi annuatim ſunt requirendi, & cogendi, ut ad monaſterium revertantur.

☞ *Hæc decretalis ex declaratione Congr. Conc. juſſu Urb. VIII. hanc eamdem innovantis, appoſita in decreto de Apoſtat. fugitiv. & eject. ſervanda eſt in iis quoque, qui juris ordine ſervato expulſi fuerunt, dummodo tamen in expulſis ſubſit ſpes evidens emendationis.*

☞ *Circa incorrigibilium ejectionem vide in Auctore lib. III. hoc eod. tit.*

☞ *Circa nullitatem profeſſionis vide Elencho VI. n. CII.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XIV. continente VI. Capitula.*

Cap. I. *Is, qui*. (14) Si minor XIV. annis ingreditur Religionem, in XV. anno liber exit, niſi in ipſo XV. anno profeſſionem fecerit, vel habitum profeſſorum receperit, vel expreſſe ratam habuerit profeſſionem prius a ſe factam. Si autem per totum XV. annum portavit habitum, ubi non eſt diſtinctus, intelligitur profeſſus; niſi tanta ſit indiſtinctio, quod viventes cum eis ſimili habitu induantur. Si major XIV. annis ingreditur, ſi portat habitum per annum, quantumcumque ſit indiſtinctus, intelligitur profeſſus.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXII.*

Cap. II. *Non ſolum*. (15) Prædicatores, & Minores intra annum probationis quemquam ad profeſſionem recipere non poſſunt; quod ſi fecerint, receptus alligatus non eſt eorum Ordini; & ipſi a receptione profeſſionis aliorum ſunt ſuſpenſi, & puniendi pœna, quæ pro gravioribus culpis eis conſuevit infligi.

☞ *Habes in ſeq. cap. extenſionem. Vide correctionem Elencho II. n. CXIII. & ampliationem Elencho III. numero XXIX.*

Cap. III. *Conſtitutionem*. (16) Decretalis *Non ſolum* extenditur ad omnes Mendicantes.

☞ *Vide correctionem Elencho II. num. CXIV. etiam quoad reliqua hic diſpoſita.*

Cap. IV. *Beneficium*. (17) Beneficium ingredientis Religionem intra annum probationis non eſt alteri conferendum, niſi accedat ipſius conſenſus, vel conſtet ſe abſolute vitam velle mutare, vel profeſſionem expreſſam fecerit, vel ſcienter receperit habitum profeſſorum. Interim tamen debebit per alium beneficio deſerviri aſſignata eidem ſubſtituto congrua portione, unde vivere poſſit.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXV.*

Cap. V. *Qui*. (18) Secundum votum ſolemne Religionis derogat priori ſimplici.

Cap. VI. *Si ad ſolum*. (19) Vacante monaſterio, conventus novum recipit monachum, ſi communiter ad Abbatem, & eos ſpectat: ſi ad Abbatem ſolum, ſecus.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Tit. & ibi tit. IX. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Ut profeſſores*. (20) Profeſſi Ordinem Mendicantium, etiam licite tranſeuntes ad non Mendicantes, licet adminiſtrationes habeant, non habent vocem in capitulo, etiamſi alii de capitulo id concedant: nec deinceps conſequi poſſunt adminiſtrationes, prioratus, vel officia, etiam tamquam Vicarii, nec pro ſe, vel aliis animarum curam gerere, & irritat contra factum. Ponit caſum exceptum, *quem vide in textu.*

☞ *S. Pœnitentiaria diſpenſare ſolet ſuper hac inhabilitate, teſte Theſ. de pœnit. c. 4. num. 6.* Verb. Religioſi tranſeuntes.

Cap. II. *Eos*. (21) Pubes per annum deferens habitum novitiorum non patenter diſtinctum ab habitu profeſſorum, intelligitur profeſſus.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXVI.*

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. VIII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Viam*. (22) Religioſi Mendicantes ſub excommunicationis pœna prohibentur tranſire ad Religionem non Mendicantium quocumque quæſito colore, quam ipſo facto incurrunt tam recepti, quam recipientes, quacumque licentia non obſtante.

☞ *Vide Elencho VI. n. XXV.*

Cap. II. *Ad noſtrum*. (23) Religioſi ſine ſui ſuperioris licentia ultra mare euntes, ſunt ipſo facto excommunicati: nec ibi ſunt ad prædicationem, vel divinorum celebrationem admittendi.

☞ *Vide Elencho VI. n. LXXXVI.*

DE CONVERSIONE CONJUGATORUM.

TITULUS XXXII. *continens XXI. Capitula.*

Cap. I. *Præterea*. (24) Si vir de uxoris licentia profitetur, & uxor ipſa ſuſpecta nec continentiam vovet, nec Religionem ingreditur, Epiſcopus uxori virum reſtituet.

Cap. II. *Verum*. (25) Ante matrimonium conſummatum poteſt alter conjugum, etiam altero invito, Religionem ingredi: ſed remanens in ſæculo, poteſt ad ſecunda vota tranſire.

☞ *Circa primum vide Trid. ſeſſ. 24. de ref. matr. can. 6. & ſecundum intellige poſt ſolemnem profeſſionem emiſſam a conjuge in Religionem ingreſſo. Et vide ampliationem Elencho III. n. XXX.*

Cap. III. *Quidam*. (26) Qui invita uxore, profeſſionem fecit, & ei poſtea reſtituitur, non compellitur, mortua uxore ad monaſterium redire: matrimonium tamen contrahere non debet.

Cap. IV. *Cum ſit*. (27) uxoratus Religionem intrare non poteſt, niſi etiam uxor ingrediatur; vel niſi ſuſpecta non ſit, & continentiam promittat.

Cap. V. *Conjugatus*. (28) Conjugatus non eſt ordinandus ad ſacros Ordines, niſi uxor continentiam promittat.

Cap. VI. *Sane*. (29) Uxoratus in Epiſcopum promoveri non poteſt; niſi uxor Religionem profiteatur.

Cap. VII. *Ex publico*. (30) Sponſa de præſenti non cognita, quæ dicit ſe velle Religionem ingredi compel-

(1) *Clem. III.* (2) *Innoc. III. N. de Novo.*
(3) *Cæleſt. III.* (4) *Innoc. III. & Ep. & Cap. Tragur.*
(5) *Idem Piſan. Archiep.* (6) *Idem Accon. Ep.*
(7) *Idem Prior. & Conv. Delviomen.*
(8) *Idem Præp. &c. Colon. Diœc.*
(9) *Idem Ab. De Aſſligien. & Magiſtr. R. & C. Canonic. Traject.*
(10) *Idem Lingon. Epiſc.*
(11) *Honor. III. Ep. Venet. in Gall.*
(12) *Greg. IX.* (13) *Idem.* (14) *Innoc. IV.*
(15) *Alex. IV. Fratr. Prædic. & Minor.*

(16) *Bonif. VIII.*
(17) *Idem Pariſ. Capit.*
(18) *Idem.* (19) *Idem.*
(20) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(21) *Idem.* (22) *Mart. IV.*
(23) *Jo. II. Aven.* (24) *Alex. III. Elien. Epiſc.*
(25) *Idem Saler. Epiſc.*
(26) *Idem Piſan. Archiep.*
(27) *Idem Exon. Epiſc.* (28) *Idem Strigon. & Coloc. Archiep.*
(29) *Idem eidem.* (30) *Idem Brix. Epiſc.*

pellitur intra certum tempus profiteri, vel adhærere marito.

☞ *Hoc tempus, quod eſt duorum menſium, intelligendum eſt antequam ſponſa ingrediatur Religionem, ut in textu; ſi enim ingreſſa eſſet, expectare deberet ſponſus lapſum unius anni a Trid. præſcripti ſeſſ. 25. cap. 15. de Regul. quo completo, ſi non profiteatur, compelli debet, ut redeat ad virum ſuum.*

Cap. VIII. *Uxoratus*. (1) *Summa ut cap.* Cum ſit 5. *ſupra*.

Cap. IX. *Ex parte*. (2) Conjugatus faciens profeſſionem, uxore conſentiente, licet nunquam intravit monaſterium, ſi mortua conjuge, cum alia contrahat, non valet matrimonium, & monaſterium intrare compellitur.

☞ *Vide notata Elencho II. n. CVI. & CVIII.*

Cap. X. *Conſuluit*. (3) Profeſſus Religionem, uxore ſciente, & diſſimulante, ea mortua, ad ſæculum redire non poteſt.

Cap. XI. *Chariſſimus*. (4) Conjux; quæ continentiam vovit, tenetur reddere debitum conjugi, licet ad tempus voto conſenſerit.

Cap. XII. *Placet*. (5) Si alter conjugum, altero ignorante, Religionem profitetur, & propter hoc de monaſterio educitur; illo mortuo, ad monaſterium redire non cogitur.

Cap. XIII. *Ad Apoſtolicam*. (6) *Summa ut cap.* Cum ſit 5. *ſupr.*

Cap. XIV. *Ex parte*. (7) Per Religionis profeſſionem, non per propoſitum caſtitatis ſervandæ in ſæculo diſſolvuntur ſponſalia de præſenti.

Cap. XV *Conſtitutus*. (8) Maritus factus monachus a conjuge adulterata revocari non poteſt.

Cap. XVI. *Veniens*. (9) Uxor non poteſt repetere maritum, de cujus licentia Religionem intravit, ſi poſt ingreſſum non continuit; licet ad conſentiendum, ſeu ad dandam licentiam dolo fuerit inducta.

Cap. XVII. *Accedens*. (10) Uxor maritum profeſſum repetere poteſt, non obſtante licentia profitendi ab ea metu extorta.

Cap. XVIII. *Vide notata in cap.* Perlatum 1. *de his, quæ vi &c.*

Cap. XVIII. *Significavit*. (11) Uxor profeſſi, quæ dedit viro licentiam profitendi, non compellitur ingredi Religionem, ſi continens eſt, & non ſuſpecta.

Cap. XIX. *Gaudeamus*. (12) Adultera, quam maritus reconciliare non vult, ad agendum pœnitentiam in aliquo clauſtro collocatur.

Cap. XX. *Dudum*. (13) Si conjuges ſe ad invicem abſolverunt, continentiam promittendo, & uterque, vel alter eorum Religionem profitetur, alter alterum repetere non poteſt.

Cap. XXI. *Mulier*. (14) Quæ in fide remanſit, poteſt nolente viro, qui ab infidelitate revertitur, propter quam ab eo fuerat judicio Eccleſiæ ſeparata, ad Religionem libere convolare.

DE CONVERSIONE INFIDELIUM.

TITULUS XXXIII. *continens II. Capitula.*

Cap. I. *Laudabilem*. (15) Non poteſt quis illam habere in uxorem, cujus maritum occidit machinatione ipſius mulieris: ſecus, ſi ſine machinatione.

Cap. II. *Ex litteris*. (16) Si alter infidelium conjugum venit ad fidem, altero remanente in infidelitatis errore, communis proles aſſignatur converſo.

DE VOTO, ET VOTI REDEMPTIONE.

TITULUS XXXIV. *continens XI. Capitula.*

Cap. I. *De peregrinationis*. (17) Vota poſſunt eleemoſynis redimi; vel in aliud commutari ſuperioris auctoritate, & juſta cauſa redimendi, vel mutandi.

Cap. II. *Venientis*. (18) Commutat Papa votum ultramarinum, in his maxime, qui in puerili ætate voverunt.

Cap. III. *Litteraturam*. (19) Solum propoſitum ſuſcipiendi habitum religioſum votum non inducit.

Cap. IV. *Scripturæ*. (20) Omne votum mutabile eſt in votum Religionis.

Cap. V. *Non eſt*. (21) Exequutio voti ultramarini auctoritate Papæ poteſt ex cauſa differri.

Cap. VI. *Licet*. (22) Eccleſia compellit hæredem laicum per excommunicationem, & bonorum ſubtractionem ad exequutionem voti ultramarini, ad quod ſe obligavit pro defuncto.

Cap. VII. *Magnæ*. (23) Commutat Papa votum ultramarinum in vigilias, orationes, & jejunia; tunc maxime, cum ceſſat cauſa, quæ induxit ad vovendum; ita etiam quod expenſæ faciendæ in eundo, morando, & redeundo, integraliter mittantur in Terræ ſanctæ ſubſidium.

Cap. VIII. *Quod ſuper*. (24) Impedito ad tempus exequi votum ultramarinum conceditur dilatio: perpetuo vero impedito indicitur redemptio in eo, quod magis expediat Terræ Sanctæ.

Cap. IV. *Ex multa*. (25) Votum ultramarinum commutari poteſt per ſolum Papam, vel de ipſius ſpeciali mandato.

☞ *Ex Conſtit. Sixt. IV.* Etſi Dominici *hoc & alia quatuor vota Papæ reſervata commutantes prætextu privilegiorum incurrunt excommunicationem eidem Papæ reſervatam.*

Habiles ad eundum, ſed inhabiles ad pugnandum, ſi ſunt ſtrenui conſilio, vel milites bellatores poſſunt ſecum ducere, votum ultramarinum non redimunt.

Uxores poſſunt ſequi viros ultra mare, ſi volunt; ſed non tenentur, niſi & ipſæ voverint.

Viri ſine conſenſu uxorum emittere poſſunt votum ultramarinum.

Clerici tanquam inhabiles ad pugnandum redimunt votum ultramarinum; ſecus, ſi ſint conſilio ſtrenui, vel officio prædicationis inſtructi, aut deputati Magnatuum obſequio, aut ita divites, & potentes, ut ſecum propriis expenſis bellatores ducere valeant.

Cap. V. *Per tuas*. (26) Qui vovit Religionem ingredi, Si voto non completo fiat Epiſcopus, renunciare debet, & votum implere.

☞ *Intellige, ſi ſit tantum electus, ut in textu, quia acceptatio Epiſcopatus non eſt votum. Secus autem ſi confirmatus, aut conſecratus fuerit, quia propter matrimonii ſpiritualis vinculum inter ipſum, & Eccleſiam, non poteſt votum implere, inconſulto Papa.*

Cap. XI. *Poſtulaſtis*. (27) Prælatus etiam profeſſus, poteſt votum ultramarinum remittere, & in ſuos vigeſimam proventuum Eccleſiæ convertere.

IN SEXTO *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XV.*

Cap. unic. *Quod votum*. (28) Votum ſolemnizatum per ſuſceptionem ſacri Ordinis, vel per profeſſionem factam in aliqua Religione approbata, dirimit matrimonium poſt contractum: alias ſolum impedit, & non dirimit.

☞ *Vide Elencho II. n. CXVII.*

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANNIS XXII.

Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. VI.

Cap. unic. *Antiquæ*. (29) Votum per ſuſceptionem ſacri ordinis ſolemnizatum impedit matrimonium ſequens, non præcedens, licet nondum conſummatum. Hoc durante, etiam nondum conſummato recipiens aliquem ſacrum Ordinem, diſſoluto etiam matrimonio, nec in illo miniſtrare, nec ad ſuperiores aſcendere poterit, niſi aliquam Religionem approbatam ingrediatur, & ejus regulam expreſſe vel tacite profiteatur. Talis conjugatus ſic ordinatus, eſt per Diœceſanum monendus, ut Religionem ingrediatur, ſi matrimonium nondum eſt conſummatum: quod ſi renuerit, & uxor inſtiterit, compellitur per excommunicationem ad matrimonii conſummationem.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXVIII.*

DE STATU MONACHORUM, ET CANONICORUM REGULARIUM.

TITULUS XXXV. *continens VIII. Capitula.*

Cap. I.

(1) *Idem G. Prior. & Fratrib. S. Joann.*
(2) *Urb. III. Prior. S. Cruc.*
(3) *Cæleſt. III.*
(4) *Idem.*
(5) *Idem.*
(6) *Innoc. III. Archiep. Piſan.*
(7) *Idem Lugdun. Archiepiſc.*
(8) *Idem Ruthen. Epiſc.*
(9) *Idem Epiſc. Patav. vel Pictav. & Ab. Bornn. Barderberg.*
(10) *Idem.*
(11) *Honor. III. Epiſc. Decan. Theſ. Lingon.*
(12) *Greg. IX.* vel Innoc. III. Ep. Tiberiad. in Gal. juxta Gonz.
(13) *Idem J. Moniali Monaſt. de Planda.*
(14) *Greg. IX.*
(15) *Cæleſt. III.*
(16) *Gregor. IX. Argen. Epiſc.*
(17) *Alex. III. Exon. Epiſc.*
(18) *Idem Noric. Epiſc.*
(19) *Idem M. Ab. de Vadforden. vel Madford.*
(20) *Alex. III. Univerſ. Ab. Ciſterc. Ord. per Angl.*
(21) *Honor. III. Strigon. Archiep.*
(22) *Idem And. Duci Hung.*
(23) *Innoc. III. Trecen. Epiſc.*
(24) *Idem Cantuar. Archiepiſc.*
(25) *Idem eidem.*
(26) *Idem Goben. Elect.*
(27) *Honor. III. Sarisbar. & Beregad. Præp.*
(28) *Boniſ. VIII. Mitiv. Epiſc.*
(29) *Joann. XXII. Aven.*

Cap. I. *Theodoſius*. (1) Diæceſanus non debet moleſtare monaſteria, præterquam pro cauſa correctionis, nec eis oblata ſibi vindicare.

Cap. II. *Monachi*. (2) Monachi non debent poni ſinguli per paræcias.

Si pro monachatu aliquid detur, receptus a ſacris Ordinibus prohibetur; & recipiens ab officio ſuſpenditur. Monachus habens peculium ſine licentia Abbatis, ab altaris communione removetur, & ſic decedens, ſepultura, & fratrum communione privatur. Si pecunia confertur pro habendo aliquod officium in monaſterio, dans, & recipiens deponuntur. In prioratibus conventualibus per electionem inſtituti non ſunt removendi ſine cauſa rationabili; ideſt ſi fuerint dilapidatores, vel incontinenter vixerint, aut aliquid ſimile egerint; vel ſi pro neceſſitate majoris officii de conſilio fratrum fuerint transferendi.

☞ *Vide Fagn. cap.* Quod Dei *num. 17. & Elencho VI. num. XXVI.*

☞ *Circa peculium vide conſtit. Clem. VIII.* Religioſæ *de largit. muner. & Urb. VIII.* Nuper.

Cap. III. *Recolentes*. (3) Monet Ciſtercienſes, ut ſervent regulam ſecundum primævam inſtitutionem: & domus religioſa aggregata Ciſtercienſibus, eorum mores ſervare tenetur.

☞ *Hoc ſtatutum eſt de omnibus Regul. a Trid. ſeſſ. 25. cap. 1. de Regul. & vide correctionem Elencho I. numero XXXVIII.*

Cap. IV. *Super*. (4) Regularis Canonicus, qui non reſignavit proprium in morte, non debet in cœmeterio ſepeliri: & ſi de facto ſepultus fuit, inde debet exhumari, ſi ſine ſcandalo fieri poteſt.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 25. c. 2. de Regul.*

Cap. V. *Quod Dei*. (5) Canonicus regularis poteſt præfici Eccleſiæ paræciali, etiam ſæculari; ſed debet habere ſocium ſecum ſui Ordinis, ſi commode fieri poteſt.

☞ *Vide derogationem Elencho VI. n. XXVI.*

Cap. VI. *Cum ad Monaſterium*. (6) *Tractat 1. de veſtibus Monachorum. 2. de abdicatione proprietatis. 3. de ſilentio. 4. de cibis. 5. de officiis in genere, & in ſpecie.*

☞ *In textu præcipitur, ut proprietarius expellatur de monaſterio, ſed vide notata cap.* Relatum *7. ne Cleric. vel Monac. &c.*

Cap. VII. *In ſingulis*. (7) Statuit 1. de conciliis Regularium provincialibus celebrandis ſingulis trienniis. 2. moderatur numerum evectionum, & perſonarum venientium. 3. diſponit de Inſtructoribus, & Præſidentibus capitulo. 4. de tempore, quo duret capitulum, & quid ibi fiet. 5. ut obſervetur, quod ibi fiet. 6. de capitulo ſequenti. 7. de communi vita ducenda. 8. de Viſitatoribus eligendis, & ipſorum officio. 9. hæc extendit ad Canonicos regulares. 10. providet ſuper diſcordia Viſitatorum. 11. hortatur Diœceſanos ad monaſteriorum reformationem. 12. præcipit protervos, & ſimiles compeſci ab offenſis monaſteriorum.

☞ *Loquitur de Regularibus non exemptis viventibus ſub regula Ordin. S. Bened. & hac decretalis confirmatur a Trident. ſeſſ. 25. cap. 8. de Regul. & vide ampliationem Elencho III. num. XXXI. ac innovationem Elencho IV. num. XIX.*

Cap. VIII. *Ea quæ*. (8) Tractat 1. de correctione monachorum. 2. de correctione Abbatum. 3. Viſitatorum. 4. de ſæcularibus in monaſteriis beneficiatis. 5. Conſtitutionem extendit ad moniales.

☞ *Circa ejectionem incorrigibilium nota ut ſupra c.* Cum ad Monaſterium *6. Quoad correctionem vide Trid. ſeſſ. 25. cap. 14. de Regul.*

☞ *Circa amotionem Abbatis, & telam judiciariam, de qua in textu, vide Clementin.* Sæpe contingit. *de verb. ſign. & textus loquitur de Abbat. non exemptis.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XVI.*

Cap. unic. *Periculoſo*. (9) Moniales tacite, vel expreſſe profeſſæ, clauſuras monaſterii exire non poſſunt, nec alii ad illas intrare; niſi cauſa legitima, & ſuperioris licentia interveniat.

☞ *Vide ampliationem Elencho III. n. XXXII. & XXXIII. ac innovationem Elencho IV. num. XX. Pœnas vero tam contra egredientes, quam ingredientes Elench. VI. num. LXXXVIII. & ſeqq.*

In monaſterio non Mendicantium tot ſorores debent recipi, quot poterunt ſine penuria ſuſtentari: & ultra non valet receptio.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXIX. & ampliationem Elencho III. n. XXXII. & XXXIII.*

Abbatiſſæ Principibus ſæcularibus ad fidelitatis ſacramentum præſtandum adſtrictæ, ſi non poſſunt per procuratorem jurare, perſonaliter exeundo monaſterium, jurabunt abſque dilatione ad monaſterium ſe redituras.

☞ *Vide Elencho VI. n. LXXXVIII.*

Compelluntur Domini temporales per cenſuram, ut in ſuis curiis admittant Abbatiſſas per procuratores litigare. Eccleſiaſtici vero in temporalibus, & ſpiritualibus earum procuratores admittere debent.

Ordinarii locorum in ſubjectis monaſteriis propria, in exemptis Apoſtol. auctoritate clauſuram procurare debent: nec eſt propter hoc in aliis caſibus juriſdictio in exemptos eis attributa.

☞ *Vide notata Elencho VI. n. LXXXVII.*

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. X. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Ne in agro*. (10) Interdicit monachis nigris exquiſitum ornatum in veſtibus, cibis, equitaturis, & lectiſterniis. Providet circa qualitatem veſtium &c. confeſſionem, communionem, expoſitionem regulæ, & novitiorum inſtructionem.

☞ *Vide Elench. III. n. XXXIV.*

Providet circa venationes & aucupationes & contra euntes ad curias Principum ſine licentia ſuorum ſuperiorum; vel alias vagantes, vel intra ſepta monaſterii arma tenentes.

☞ *Hodie facultas deputandi religioſos ad ſervitia Principum, & Epiſcoporum ſublata eſt Superioribus regul. ex decretis generalibus Clement. VIII. innovatis ab Urb. VIII. in decretis de celeb. miſſ. §. 19.*

Providet circa eorum ſolitudines, Priorum ætatem, Sacerdotium, profeſſionem, habitationem, ordinationem, & doctrinam monachorum. Confirmat & innovat capp. *Cum ad monaſterium 6. in Singulis 7.*

Cap. II. *Attendentes*. (11) Moniales ſoli Papæ ſubjectæ, & Canonici ſæculares per Ordinarios, & alia exempta per ſuos Prælatos debent annis ſingulis viſitari, & ponit numerum perſonarum viſitationi intereſſe debentium.

☞ *Circa viſitationem, & ſubjectionem monialium vide Elencho VI. num. XC. & quod viſitationem exemptorum per ſuos Prælatos vide Trident. ſeſſ. 25. cap. 8. de Regul. & ampliationem Elencho III. n. XXXV.*

DE RELIGIOSIS DOMIBUS, UT EPISCOPO SINT SUBJECTÆ.

TITULUS XXXI. *continens IX. Capitula.*

Cap. I. *Nunc*. (12) Si dubitatur in cujus Diæceſi ſit Baſilica conſecranda, ille Epiſcopus conſecrabit, qui prius in illo loco epiſcopalia exercebat.

Cap. *Quia*. (13) Nihil juris deperit Epiſcopo, in cujus diæceſi ſita eſt eccleſia, quam Papa unit Eccleſiæ alterius diæceſis.

Cap. III. *De Xenodochiis*. (14) Epiſcopo ejuſque ordinationi ſubſunt omnia loca pia.

☞ *An Hoſpitalia ſub immediata protectione Regum examinantur a Trident. ſeſſ. 22. cap. 8. de reformatione a viſitatione Epiſcopi, vide Fagnan. hoc eodem cap. num. 4. 19. & ſeqq.*

Cap. IV. *Ad hæc*. (15) Locus auctoritate Epiſcopi ad uſum hoſpitalitatis deputatus, eſt religioſus, & ad mundanos uſus redire non debet.

Cap. V. *Inter*. (16) Locus religioſus debet reformari de Religioſis dumtaxat, non de ſæcularibus; niſi in defectum Religioſorum.

☞ *Facultas reducendi monaſteria Regularium ad ſtatum Clericorum ſæcularium, etiam ob collapſam regularem diſciplinam eſt tantum penes Papam ex Conſtit. Innoc. X.* Inter cetera 17. *Decemb.* 1649. & Inſtaurandæ: *Idib. Octobr.* 1652.

Cap. VI. *Conſtitutus*. (17) Eccleſia ſita in diœceſi Epiſcopi tenetur illi in epiſcopalibus reſpondere; niſi appareant remiſſa legitime: & poteſt Epiſcopus, remittendo epiſcopalia, cenſum ſibi retinere.

Cap. VII. *Cum venerabilis*. (18) Epiſcopus petens Eccleſiam quoad temporalia, & ſpiritualia, obtinet in ſpiritualibus eo ipſo quod probat eſſe in ſua diœceſi, ſi non appareat exempta; ſed in temporalibus ſuccumbit, niſi aliter doceat de jure ſuo.

Cap. VIII.

(1) *D. Greg. Fortun. Epiſc. Neapol.* (2) *Ex Conc. Lat. ſub Alex. III.*
(3) *Alex. III. Univerſ. Ab. & Converſ. Ciſter. Ord.*
(4) *Clem. III.*
(5) *Innoc. III. Ubal. Pleb. S. Gab.*
(6) *Idem Ab. & Convent. Sublac.*
(7) *Idem in Conc. Lateranen.*
(8) *Honor. III. Abbat. & Monach. in Lombar. & Marc. Trevis.*
(9) *Boniſ. VIII.*
(10) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(11) *Idem ibidem.*
(12) *Incer. Pontif.*
(13) *D. Greg. Agap. Abb.*
(14) *Ex Decr. Eug. II. in Syn. Rom. cel. an. 826.*
(15) *Urban. III. Ariminen. Epiſc.*
(16) *Innoc. III. Conſtantinop. Patriarc.*
(17) *Idem Ab. & Fratr. Cryp. Fer.*
(18) *Idem Ab. & Conv. Farf.*

Cap. VIII. *Cum dilectus*. (1) Monaſterium ſubjectum eſt Epiſcopo, in cujus diœceſi ſitum eſt, niſi probetur exemptum.

Cap. IX. *Ne nimia*. (2) Novam Religionem non licet conſtituere ſine auctoritate Papæ nec in diverſis monaſteriis poteſt quis eſſe Abbas, vel Monachus.

☞ *Vide ampliationem in ſeq. & correctionem Elencho II. num. CXX.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XVII.*

Cap. unic. *Religionum*. (3) Non licet novum Ordinem, vel Religionem, aut habitum novæ Relig. creare, & aſſumere, & revocantur Ordines Mendicantium per Papam non approbati, creati poſt Concilium Lugdunenſe 1273.

Religioſi Mendicantes per Papam poſt dictum Conc. approbati, & inſtituti, non poſſunt aliquem ad profeſſionem recipere, domum, vel locum de novo acquirere, nec acquiſita ſine licentia alienare, nec extraneis prædicare, confeſſiones eorum audire, vel ad ſepulturam admittere. Contra factum non tenet, & contrafaciens excommmunicatus eſt.

Revocatio Ordinum Mendicantium Prædicatores, Minores, Eremitanos, & Carmelitas non comprehendit.

Exiſtens de Ordinibus revocatis, non collegialiter, ſed ſingulariter ad alios Ordines tranſire poteſt.

IN CLEMENTINIS, *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XI. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Cum de quibuſdam*. (4) Mulieres ſtatum Beguinarum ſectantes, & de novo aſſumentes, ac Religioſi in hoc dantes conſilium, vel favorem, ipſo facto ſunt excommunicati: ſtatus tamen pœnitentialis per hoc non interdicitur.

Cap. II. *Quia contingit*, (5) Statuit hoſpitalia reformari per Collatores ipſorum; & cogi Rectores eorum ad conſervationem locorum, & ſuorum jurium, & ad hoſpitalitatem tenendam: ſtatuit per locorum Ordinarios ſupplere defectum, vel negligentiam Collatorum, etiam circa exempta.

Præcipit hoſpitalia in beneficium non concedi, niſi in duobus caſibus; & reprobat contrariam conſuetudinem; ſubmittens, quales eſſe debeant, quibus adminiſtratio ipſa committitur, & de ipſorum juramento, inventario, & ratione reddenda.

☞ *Vide ampliationem Elenc. III. num. XXXV. & Elencho IV. num. XXI.*

Declarat conſtitutionem non extendi ad hoſpitalia Religioſorum Militarium Ordinum.

Conſervat antiquas conſuetudines talium locorum circa divina officia, & Sacramenta.

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANN. XXII. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. VII.*

Cap. unic. *Sancta*. (6) Secta, & Religio Fraticellorum, ſive Beguinorum, qui ſe dicebant de tertio Ordine B. Franciſci, caſſatur, quoniam inter ceteros errores, Eccleſiaſtica ſacramenta deſpiciebant.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. IX.*

Cap. unic. *Ratio*. (7) Licet Beguinarum ſtatus ſit per Clem. V. reprobatus, permittitur tamen mulieribus fide dignis, quæ nec ſunt culpabiles, nec ſuſpectæ ſub habitu Beguinarum vivere; nec ſunt tales per Ordinarios moleſtandæ.

☞ *Vide cap. 1. in Clement. ſupr.*

DE CAPELLIS MONACHORUM, ET ALIORUM RELIGIOSORUM.

TITULUS XXXVII. *continens IV. Capitula.*

Cap. I. *In Eccleſiis*. (8) Ad curam monaſterio ſubjectam non monachi, ſed ſæculares Clerici præficiuntur, & Epiſcopis ſubſunt.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXI.*

Cap. II. *Dilectus*. (9) Si Eccleſia non cathedralis vindicat ſibi jus in alia Eccleſia, obtinebit ſolum quo ad ea, quæ probabit ſibi deberi præſcriptione, vel alio legitimo modo.

Cap. III. *Ex parte*. (10) In prioratibus Monachorum non poſſunt ſinguli Monachi commorari, etiamſi ſuper hoc habeant reſcriptum Apoſtolicum; niſi in illo fiat mentio de Lateran. Conc. ſub Alexandro III.

Cap. IV. *Ad audientiam*. (11) Ordinarius compellit Abbatem, ut Monachos a Prioratibus revocet ad clauſtrum, vel eis ſocios adjungat.

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi titulo XVIII.*

Cap. unic. *Presbyteri*. (12) Inſtituti in Eccleſiis Monachorum ad curam populi per Epiſcopum ad ipſorum præſentationem, per eumdem, ſi cauſa ſubſit, ſint deſtituendi.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXII.*

DE JURE PATRONATUS.

TITULUS XXXVIII. *continens XXXI. Capitula.*

Cap. I. *Perlatum*. (13) Si propter diſcordiam Patronorum Eccleſia caret adminiſtratore, ceſſatur in Eccleſia a Divinis; tolluntur reliquæ, & oſtia clauduntur, ſi aliter ſine ſcandalo Eccleſiæ provideri non poteſt.

☞ *Vide correctionem Elencho I. n. XXXIX.*

Cap. II. *Quacumque*. (14) *Summatur ut ſupra.*

☞ *Vide correctionem Elencho I. n. XL.*

Cap. III. *Quoniam*. (15) Si Patroni in præſentando diſcordant, præfertur præſentatus a majori parte, ſi eſt idoneus: etſi hoc ſine ſcandalo fieri non poteſt, vel Patroni intra tempus debitum non præſentant, Epiſcopus ordinabit Eccleſiam.

Cap. IV. *Præterea*. (16) Excommunicantur Patroni laici, qui Clericos inſtituunt, & deſtituunt in Eccleſiis, etiam patronatis, vel bona ipſarum aliter adminiſtrant: & Clerici, qui inſtitutionem laicorum recipiunt communione priventur.

☞ *Ex Conc. Later. ſub Leone X. dicti Clerici redduntur inſuper inhabiles ad qualibet beneficia obtinenda, donec a Papa fuerint diſpenſati Theſ. Verb.* Beneficium *c. 8. n. 3. quod idem ſtatuitur cap.* Quiſquis 43. *de Elect. & vide notata infra cap.* Illud 8.

Cap. V. *Quod autem*. (17) Si Patronus laicus ſucceſſive præſentat duos, & ſecundus inſtituitur ab Epiſcopo, valet inſtitutio. Patronus non poteſt Clerico, vel alteri Eccleſiæ conferre Eccleſiam patronatam, vel alteri donare.

Cap. VI. *Quia*. (18) Comparans, vel emens juſpatronatus, eo ſpoliari debet. *Vel ſic*: Qui emit juſpatronatus, ut poſſit præſentare filium, vel nepotem, ſeu quem vult eo privari debet.

☞ *Vide ampliationem Elencho III. n. XXXVII.*

Cap. VII. *Ex litteris*. (19) Juſpatronatus conſiſtens in aliqua Univerſitate temporalium, tranſit cum ipſa Univerſitate, licet hæc tranſeat tantum quoad utile dominium, niſi juriſpatronatus ſpecifice ſit exceptum.

Cap. VIII. *Illud*. (20) Si Laicus Clerico, vel religioſo loco concedit Eccleſiam ſine conſenſu Epiſcopi, non obſtante tali conceſſione, quæ non valet, ad ipſam Eccleſiam, cum vocaverit, poterit præſentare, & eam alteri Eccleſiæ de conſenſu Epiſcopi poterit concedere.

☞ *Hoc cap. concordat cum capp.* Cum Laici, & Suggeſtum *infra. Quoad præſentationem faciendam Epiſcopo, & quoad nullitatem præſentationis aliter factæ vide Trid. ſeſſ. 14. c. 13. de ref.*

Cap. IX. *Querimonia*. (21) Inſtituti in Eccleſiis patronatis, per novos Patronos mutari non poſſunt; nec viciſſitudines Eccleſiarum per eos fieri.

Cap. X. *Cum laici*. (22) Patronus Eccleſiam Clerico, inconſulto Epiſcopo, conferre non poteſt, & ſi contulerit, poteſt, hoc non obſtante, ad Eccleſiam præſentare alium Rectorem ab Epiſcopo inſtituendum.

☞ *Nota ut in cap.* Illud 8. *ſupr.*

Cap. XI. *Cura*. (23) Religioſi ſine Diœceſani conſenſu vindicare, vel retinere non poſſunt Eccleſias ſibi conceſſas a laicis in iiſdem juſpatronatus habentibus, niſi legitime præſcripſerint, vel poſtea Diœceſanus conſenſerit.

Cap. XII. *Si vero*. (24) Si Patroni Eccleſiæ vacantis intra tempus a jure conceſſum non præſentant, Epiſcopus ordinabit Eccleſiam.

Cap. XIII. *Cum ſæculum*. (25) Si juſpatronatus Eccleſiæ advenit ad exemptos, per hoc in nullo debet lædi jus epiſcopale.

Cap. XIV.

(1) *Idem Lucen. Ep. Ab. de Melon. & Petr. Jo. Archid. Aſtoric.*
(2) *Idem in Conc. Lat.* (3) *Greg. in Conc. Lugdun.*
(4) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(5) *Idem.*
(6) *Joann. XXII. Aven.*
(7) *Idem.*
(8) *Urban. II. in Conc. Claromon. an. 1095.* Hoc cap. apud Gonzal. incip. Congregato.
(9) *Innoc. III. Archipr. &c. S. Cær. de Urb. Tranſtyb.*
(10) *Honor. III. Ep. Veneten.*

(11) *Idem Burdeg. Epiſc.* (12) *Bonif. VIII.*
(13) *Ex Conc. Mediolanen.*
(14) *Ex Conc. Tribur.*
(15) *Ex Conc. Later. ſub Alex. III.* (16) *Ex eodem.*
(17) *Alex. III. Ebor. Archiep.*
(18) *Idem Exen. Epiſc.* (19) *Idem H. Eſord. Ep. &c.*
(20) *Idem VVinton. Epiſc.*
(21) *Idem eid.* (22) *Idem Ebor. Archiep.*
(23) *Idem Ab. & Prior. & Cleric. Archiepiſcopat. Eborac.*
(24) *Idem*, vel Luc. III. *Lincon. Ep.* juxta Gonzal.
(25) *Idem Hoſpit. & Templ.*

Cap. XIV. *Ex inſinuatione*. (1) Sine conſenſu Patroni non poteſt quis Eccleſiam occupare.

Cap. XV. *Conſuluit*. (2) Non poteſt Patronus Eccleſiam ſibi retinere, vel etiam alteri concedere propria auctoritate.

Cap. XVI. *De jure*. (3) Juſpatronatus abſolute vendi non poteſt.

Cap. XVII. *Nullus*. (4) Patronus non poteſt ſine Epiſcopi, vel Papæ conſenſu etiam loco religioſo conferre Eccleſiæ decimas, vel aliud ſpirituale.

Cap. XVIII. *Significaſti*. (5) Si quis Epiſcopus in Eccleſia alterius diœceſis eſt Patronus, præſentatus ab eo debet admitti, ſi eſt idoneus.

Cap. XIX. *Conſultationibus*. (6) Inſtitutus ad præſentationem ejus, qui tunc juſpatronatus Eccleſiæ poſſidebat, removeri non debet; licet illud jus ab eo poſtmodum evincatur: ſecus ſi non poſſidebat, ſed tantum credebatur eſſe Patronus.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXIII.*

Cap. XX. *Suggeſtum*. (7) Valet ſecunda conceſſio Eccleſiæ facta alteri Eccleſiæ per Epiſcopum, & Patronum, non obſtante priori facta per Patronum ſolum.

Cap. XXI. *Relatum*. (8) Ab officio, & beneficio removetur, qui monitus non dimittit Eccleſiam ſine conſenſu Epiſcopi conceſſam.

☞ *Nota ut in c.* Illud 8. *ſupr.*

Laici ſpoliantes Eccleſiam, excommunicantur.

Cap. XXII. *Eam te*. (9) Si quæſtio juriſpatronatus (*Eccleſiaſtici*) intra ſex menſes non terminatur a tempore vacationis, libere poteſt Epiſcopus ſine præſentatione ibidem inſtituere Rectorem.

☞ *Vide cap.* Si laicus *in 6. hoc tit.*

Cap. XXIII. *Præterea*. (10) Patronus juſpatronatus propria auctoritate alienare non poteſt; nec ab Eccleſia aliquid temporale exigere; niſi tempore fundationis a Diœceſano illud fuerit ei reſervatum.

Cap. XXIV. *Cum autem*. (11) In pluribus ſucceſſive præſentatis a Patrono laico Epiſcopo datur gratificatio, ſed in præſentatis a perſona Eccleſiaſtica, potior eſt primo præſentatus.

Cap. XXV. *Nobis*. (12) Ex conſtructione Eccleſiæ facta de conſenſu Epiſcopi acquiritur juſpatronatus. Patronus non eligit Prælatum in conventuali Eccleſia, ſed in capella ſic. Patrono debetur proceſſionis honor, & alimentatur ab Eccleſia, ſi vergat ad inopiam.

☞ *Vide Trident. ſeſſ. 14. cap. 12. & ſeſſ. 25. cap. 9. de refor.*

Cap. XXVI. *Per noſtras*. (13) Patronus Eccleſiæ vacantis, quamquam ſit Clericus, ad eam ſe præſentare non poteſt.

☞ *Poteſt tamen acceptare præſentationem ſui factam ab aliis compatronis Rota diverſ. par. 2. deciſ. 185. n. 4.*

Cap. XXVII. *Cum propter*. (14) Si quæſtio juriſpatronatus inter Patronos non definitur intra quatuor menſes, Epiſcopus ordinabit Eccleſiam ſine præjudicio eorumdem.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. de ref. & addit. meas lib. III. tit. 38. poſt. n. 31.*

Cap. XXVIII. *Cum dilectus*. (15) Legatus de latere Eccleſiam, cujus alia Eccleſia eſt Patrona collationi ſuæ reſervare poteſt, licet non vacet, & conferre, cum vacat.

Ex duobus præſentatis a Patrono laico poteſt ſuperior inſtituere ſecundum.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXIV.*

Cap. XXIX. *Paſtoralis*. (16) Si laicus Patronus duos ſucceſſive præſentet, valet inſtitutio de ſecundo, non obſtante appellatione prius facta per primum. Epiſcopus tamen, qui malitioſe primum repulit eidem in competenti beneficio providere compellitur.

Cap. XXX. *Poſtulaſti*. (17) Si ad præſentationem Rectoris ad titulum Eccleſiæ aliquis fuerit ordinatus, Patronus, qui non conſentit, ad ipſam, cum vacabit, poterit præſentare.

Cap. XXXI. *Tranſmiſſa*. (18) Patronus etiam Clericus Eccleſiam vacantem conferre non poteſt, etſi contulit, poteſt nihilominus ad illam præſentare.

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XIX.*

Cap. unic. *Si laicus*. (19) Donatio juriſpatronatus laici facta loco Eccleſiaſtico, etiam ſine conſenſu Epiſcopi tenet: non tamen præjudicat juri Epiſcopi.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 25. c. 9. de ref.*

Laicus quadrimeſtre tempus habet ad præſentandum; Eccleſia vero ſemeſtre, licet a laico acquiſiverit jus patronatus.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Ut conſtitutio*. (20) Si præſentatis ad Eccleſias per Patronos Eccleſiaſticos, in quibus ipſi non conſueverunt omnia onera ſupportare, non aſſignetur intra terminum competentem congrua portio, Diœceſanus eam aſſignare debebit. Quod locum non habet quando onera ſunt per Patronos ſupportanda.

Cap. II. *Plures*. (21) In plures hæredes unius ex pluribus patronis tranſit jus patronatus per ſtirpes.

DE CENSIBUS, EXACTIONIBUS, ET PROCURATIONIBUS.

TITULUS XXXIX. *continens XXVII. Capitula.*

Cap. I. *Sancitum*. (22) Eccleſiæ fundandæ debet pro dote tribui manſus liber a quolibet ſervitio temporali, non tamen ab Eccleſiaſtico, ſed ſi aliquid confertur Eccleſiæ ultra manſum, tenetur Eccleſia ex eo ſolvere onera conſueta. *Vide Gonzal.*

Cap. II. *Omnis*. (23) Solutio tributi arguit ſubjectionem.

Cap. III. *Scientes*. (24) Non poteſt Epiſcopus novum cenſum imponere monaſterio.

Cap. IV. *Licet*. (25) Cœcus, & pauper ad collectas non tenentur.

☞ *Michelorius tract. de cæco cap. 23. intelligit hunc textum quo ad cæcum de collectis perſonalibus, non realibus: licet Gonzalez ſentiat exemptum eſſe ab utriſque de benignitate Eccleſiæ juxta litteram textus.*

Cap. V. *Pervenit*. (26) Petens cenſum, debet rationem exprimere, puta ſi non conſtet de titulo, ſeu cauſa ipſius cenſus, vel non elapſum ſit tempus legitimum, quod juſtum titulum præſumere facit.

Cap. VI. *Cum Apoſtolus*. (27) Ponit numerum equorum, quos ſecum ducere poſſunt Prælati viſitantes: & prohibet eis tunc uti venationibus, & ſumptuoſas epulas quærere.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 24. cap. 3. de ref.*

Prælati non debent gravare ſubditos talliis, & exactionibus: permittitur tamen ex juſta cauſa petere ab eis moderatum auxilium.

Cap. VII. *Prohibemus*. (28) Novus cenſus Eccleſiis imponi nequit, nec antiquus augeri.

Cap. VIII. *Præterea*. (29) Prælatus, ſeu rector Eccleſiæ non poteſt, præſertim poſt mortem, Eccleſiam ſuam propria auctoritate conſtituere cenſualem.

Cap. IX. *Eccleſiis*. (30) Epiſcopus Eccleſiæ de manu laici per ſe ereptæ, non poteſt ob hoc cenſum imponere.

Cap. X. *Innovamus*. (31) Nova pedagia ſine conſenſu Principis imponens, communione privatur.

☞ *Vide Bulla* Cœnæ.

Cap. XI. *Cum Clerici*. (32) Qui per colluſionem conſtituit Eccleſiam cenſualem, illa privabitur.

Cap. XII. *Ea quæ*. (33) Si collectores gravant Eccleſias, privari debent officio.

Cap. XIII. *Significavit*. (34) Qui recipit juramentum de novo cenſu impoſito Eccleſiæ perſolvendo, compellitur jurantem abſolvere.

Cap. XIV. *Sopitæ*. (35) Archiepiſcopus viſitans provinciam, etiam a monaſteriis provinciæ procurari debet.

☞ *Vide moderationem Elencho II. n. CXXV.*

Cap. XV. *Gravis*. (36) Patroni etiam Clerici novum cenſum Eccleſiæ imponere non poſſunt, nec veterem augere. Et ſi ſuper hoc juramenta, vel cautiones exegerunt, coguntur abſolvere.

Cap. XVI. *Quanto*. (37) *Loquitur de onere impoſito a Funda-*

(1) *Idem.* (2) *Idem Adrien. Ep.*
(3) *Idem.* (4) *Idem.*
(5) *Idem.* (6) *Idem Ab. S. Alb.*
(7) *Idem Ebor. Archiep.*
(8) *Idem Archiep. & Ep. per. Angl.*
(9) *Idem.* (10) *Luc. III.*
(11) *Idem Noric. Ep.*
(12) *Clem. III.* vel Cæleſt. III. juxta Gonzal.
(13) *Innoc. III. Rothomag. Archiep.*
(14) *Idem Conventr. Epiſc.*
(15) *Idem Archid. Cancel. & Decan. Altiſſod. Pariſ.*
(16) *Idem Hellen. Epiſc.*
(17) *Idem Aurien. Epiſc.*
(18) *Greg. IX. Archiep. Ebor.*

(19) *Bonif. VIII.*
(20) *Clem. V. in Conc. Vien.* (21) *Idem.*
(22) *Ex Conc. Guamaticen.* ſeu VVormatien.
(23) *Ex Ep. 13. D. Paul. ad Rom.*
(24) *D. Greg. Steph. Cartular.*
(25) *Idem Conſtantin. Ep.*
(26) *Paſch. II. Comitiſ. Mathil.*
(27) *Ex Conc. Lat. ſub Innoc. III.*
(28) *Ex eodem ſub Alex. III.*
(29) *Alex. III. VVigorn. Epiſc.*
(30) *Idem Carnot. Epiſc.* (31) *Idem.*
(32) *Idem Cantuar. Archiep.*
(33) *Idem.* (34) *Luc. III.*
(35) *Idem Ravenaten. Epiſc.*
(36) *Clem. III.*
(37) *Innoc. III. Ab. & Convent. Bellævil.*

Fundatore cujuſdam monaſterii favore alterius, cujus explanationem vide in Genzal.

Cap. XVII. *Cum inſtantia.* (1) Omnes Eccleſiæ, niſi ſint exemptæ, procurare tenentur Legatos, & Nuncios Sedis Apoſtolicæ, nec in hoc præſcriptione juvantur, & tractat de modo procurationis eorumdem.

Cap. XVIII. *Ex parte.* (2) Si ad unicam menſuram ſolvi ſolet quod debetur ex voto, ad illam impoſterum ſolvi debebit: ſi vero ad diverſas, liberabitur ſolvens etiam ad minorem.

☞ *Vide in Gonzal. hiſtoriam, & originem voti, de quo hic.*

Cap. XIX. *Cum olim.* (3) Eccleſiæ tenentur Epiſcopo, in cujus Diœceſi ſunt, reſpondere de procurationibus, quarta decimarum, & aliis epiſcopalibus.

Cap. XX. *Olim.* (4) Solvendi ſunt cenſus ad antiquam monetam, in qua inſtituti fuerint, niſi ſit in alterius monetæ ſolutione præſcriptum.

☞ *Vide Auctorem hoc tit. n. 3. & ſeqq.*

Cap. XXI. *Cum venerabilis.* (5) Epiſcopus remittens Eccleſiæ ſervitia ſibi debita, & ſtatuens, quod aliud ſervitium non imponatur, procurationem non intelligitur remiſiſſe.

☞ *In textu ſtatuitur, Epiſcopum bis in anno viſitantem, bis quoque debere procurationem recipere: ſed ex decreto Cong. Conc. relato in Theſ. Reſol. in S. Marci Plurium 16. Jan. 1723. pluries viſitans intra annum, quod præſtare poteſt toties quoties opus fuerit etiam intra annum ex Trid. c. 4. ſeſſ. 6. de refor. ſemel tantum procurari debet: & vide correctionem Elencho II. n. CXXVI.*

Cap. XXII. *Super eo.* (6) Eccleſiæ noviter juriſdictioni Epiſcopi aſſignatæ in procurationibus, & aliis ſervabunt conſuetudinem vicinarum.

Cap. XXIII. *Procurationes.* (7) Prælati tunc ſunt procurandi, cum perſonaliter viſitant; & debent tunc ſervare mediocritatem evectionum, & perſonarum juxta Conc. Later. ſub Alex. III & prædicationi, correctioni, & reformationi vacare: Legati, & Nuncii Apoſtolici pro diebus tantum, quibus moram trahunt, procurari debent, & contra hanc conſtitutionem exactum reſtituitur duplicatum.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 24. cap. 3. de refor.*

Cap. XXIV. *Venerabili.* (8) Eccleſia etiam civitatenſis tenetur procurare Epiſcopum viſitantem, quamquam ipſum nunquam procuraverit.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXVII.*

Cap. XXV. *Cum nuper.* (9) Qui jure metropolitano, vel legationis viſitat provinciam, in provinciales, ſibi procurationes denegantes poteſt ferre ſententiam.

Cap. XXVI. *Cum Canonicis.* (10) Ad antiquam monetam, vel ſi non eſt in uſu, ad ejus æſtimationem ſolvendæ ſunt penſiones antiquæ.

Cap. XXVII. *Auctoritate.* (11) Propter privatum Oratorium procuratio ratione viſitationis non debetur.

☞ *Hoc ſecundum omnes Canoniſtas locum habet in omnibus Oratoriis privatis: ſed textus loquitur de Oratoriis ſitis in Granciis Monachorum, ubi degunt tantum Converſi pro agrorum cultura, ibique interdum monachi celebrant. De quibus vide Add. meas tit. 48. lib. III. & Elencho VI. n. XXX.*

IN SEXTO *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XX. continente V. Capitula.*

Cap. I. *Romana.* (12) Archiepiſcopus volens provinciam viſitare, prius debet viſitare Eccleſiam, civitatem, & diœceſim propriam, clericos, & laicos earumdem.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. XLI. & XLII. ac moderationem Elencho II. n. CXXVIII.*

Viſitata ſua diœceſi, Archiepiſcopus in parte, vel in totum, viſitat omnia loca eccleſiaſtica, clerum, & populum provinciæ, procurationem a viſitatis recipiendo.

Archiepiſcopus poſt incæptam viſitationem in una diœceſi, tranſiens ad aliam, ad primam redire non poteſt, niſi de novo reiteret in tota provincia.

Expedita viſitatione, non reiterat illam Archiepiſcopus ſine conſilio Suffraganeorum, & definitione in ſcriptis prius facta, debet tamen reincipere ab illis, qui in prima non fuerunt viſitati.

Archiepiſcopus viſitans debet proponere verbum Dei, inquirere de vita miniſtrorum, & de pertinentibus ad divinum officium, abſque juramento. Infamatos Ordinariis denunciet, & notoria crimina puniat.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 24. cap. 3. de ref.*

Viſitator non in pecunia, ſed in victualibus recipiet procurationem moderatam, nec familia ſua aliquid recipere poteſt, etiam prætextu officii, nec ipſe, nec ſui aliquod munus etiam oblatum recipient.

☞ *Vide notata cap. 2. & 3. ſeqq.*

Forma viſitationis præmiſſa ſervari debet ab Epiſcopis, & aliis Prælatis inferioribus Regularium, conſuetudinibus exceptis.

Cap. II *Exigit.* (13) Confirmat præcedentem decretalem Innoc. IV. pœnas adjiciens.

☞ *Vide correctionem Elencho I. nu. XLIII. & XLIV. & Elencho II. n. CXXIX. Elencho III. n. XXXVIII. ac Elencho IV. n. XXII.*

Cap. III. *Felicis.* (14) Viſitator recipere poteſt procurationem in pecunia, volentibus viſitatis, ſed una die ultra unam procurationem non recipiet, licet plura viſitaverit loca.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXX.*

Cap. IV. *Quanquam.* (15) Si Univerſitas, vel ſingularis perſona Eccleſias, vel eccleſiaſticas perſonas compulerit ſolvere pedagia, vel guidagia, vel exactiones pro rebus ſuis, quas cauſa negotiationis non deferunt, vel pro perſonis; ſingulares ſunt excommunicati, & Univerſitas interdicta: nec prodeſt contraria conſuetudo.

☞ *Hæc decretalis confirmat, & ampliat c.* Quia nonnulli. *1. de immun. Eccl. hoc. eod. lib. & vide addita a Clem. V. cap.* Præſenti *3. hoc eod. tit. vide etiam Trident. ſeſſ. 25. cap. 20. de ref. ac ampliationem Elencho I. n. XLV.*

Cap. V. *Perpetuo.* (16) Archiepiſcopus viſitare poteſt provinciam, ac etiam iterare, licet Suffraganei non ſint negligentes: & tunc confeſſiones omnium audire, abſolvere, & pœnitentias imponere.

☞ *Vide moderationem Elencho II. n. CXXXI.*

IN CLEMENTINIS *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XIII. continente III. Capitula.*

Cap. I. *Cum ſit.* (17) Religioſi ſubire tenentur onera, quæ incumbebant Eccleſiis a ſe ante hoc Conc. acquiſitis; niſi privilegio, exceptione, vel alia juſta cauſa juventur: quæ privilegia, vel exemptiones non juvant in Eccleſiis poſt Conc. acquirendis.

Cap. II. *Ad noſtrum.* (18) Ponit quædam gravamina, quæ Prælati inferebant exemptis, præcipue Ciſtercienſibus; & illa fieri prohibet; ſtatuens, quod Epiſcopi, qui in monaſterio Ciſtercienſis Ordinis charitative procurantur, ſint contenti cibariis, quæ ſibi miniſtrantur. Si vero procurantur ex debito, ipſis volentibus, carnes miniſtrari debent extra ſepta monaſterii, vel ſaltem extra portam, quæ dicitur regularis. Ipſorum etiam eleemoſynarii fragmenta menſarum poſſunt pauperibus erogare.

Cap. III. *Præſenti.* (19) Diœceſani, quibus hoc conſtat, illos, qui exigendo a Clericis pedagia, vel guidagia excommunicati ſunt, vel interdicti, publicare debent.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eod. Titulo & ibi tit. X.*

Cap. unic. *Vas electionis.* (20) Taxat procurationes, pabula charitatis, & ſubſidium charitativum. Salvat privilegia, conventiones, conſuetudines, præſcriptiones, & indemnitatem pauperum. Inhibet contraveniri. Punit tranſgreſſores, & eorum familiares.

☞ *Vide correctionem Elencho II. n. CXXXII.*

DE CONSECRATIONE ECCLESIÆ VEL ALTARIS.

TITULUS XL. *continens X. Capitula.*

Cap. I. *Ad hæc.* (21) Amoto altari, vel lapide continente ſigillum, reconſecrabitur altare, non autem Eccleſia.

Cap. II. *Tua fraternitas.* (22) Diebus etiam non feſtis poſſunt Eccleſiæ conſecrari.

Cap. III. *Quod in dubiis.* (23) 1. Idem dicit, quod in præced. 2. quod oleum non conſecratum poteſt commiſceri oleo conſecrato (*ſi hoc eſt in majori quantitate*) & totum ſit conſecratum.

Cap. IV. *Propoſuiſti.* (24) Reconciliatur Eccleſia, quæ propter homicidia, & vulnera hominum ibi perpetrata, polluta eſt.

Cap. V. *Cum ſis.* (25) Plura altaria ſimul in eadem Eccleſia conſecrari poſſunt, & idem in pluribus Epiſcopis.

Cap.

(1) *Idem Primic. & Clero Mediol.*
(2) *Idem Zamor. & Salman. Ep.*
(3) *Idem Cæſaraug. Ep.*
(4) *Idem Spolet. Ep.*
(5) *Idem Prior. S. Steph. Diæc. Tharen.*
(6) *Idem Petro Compoſtel. Archiep.*
(7) *Idem in Concil. Lateranen.*
(8) *Honor. III. Ab. de Tyro, & de Joſaphath.*
(9) *Greg. IX.* (10) *Idem.*
(11) *Idem.*
(12) *In. IV.*

(13) *Gregor. X. in Concil. Lugdunen.*
(14) *Bonif. VIII.* (15) *Idem.*
(16) *Idem.* (17) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(18) *Idem.* (19) *Idem.*
(20) *Bened. XII.* (21) *Alex. III.*
(22) *Idem Tornac. Epiſc.*
(23) *Idem Nidroſ. Epiſc.*
(24) *Idem Compoſtel. Archiep.* (25) *Idem.*

Cap. VI. *Ligneis.* (1) Corruente tecto, parietibus illæſis, & menſa altaris non enormiter fracta, nec altare, nec Eccleſia conſecratur.

Cap. VII. *Conſuluiſti.* (2) Polluitur Eccleſia, vel cœmeterium, ſi excommunicatus in ea ſepelitur.

Cap. VIII. *Cum ſicut.* (3) Qui fecit Eccleſiam conſecrari, tenetur eam dotare.

Cap. IX. *Aqua.* (4) Eccleſia polluta per Sacerdotem ſimplicem reconciliari non poteſt, etiam ſi aqua fuerit per Epiſcopum benedicta.

Cap. X. *Si Eccleſia.* (5) Eccleſia etiam non conſecrata, ſi polluitur, reconcilianda eſt.

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XXI.*

Cap. unic. *Si Eccleſiam.* (6) Polluta Eccleſia, pollutum eſt cœmeterium contiguum, ſed non remotum. Pollutio cœmeterii Eccleſiam non polluit, licet contiguam. Polluto uno cœmeterio, aliud contiguum pollutum non eſt, licet per portam de uno in aliud detur ingreſſus.

DE CELEBRATIONE MISSARUM, ET SACRAMENTO EUCHARISTIÆ, ET DIVINIS OFFICIIS.

TITULUS XLI. *continens XIV. Capitula.*

Cap. I. *Presbyter.* (7) Presbyter tenetur horis debitis dicere horas canonicas; permittitur tamen ex cauſa dicere eas uſque ad veſperas incluſive.

☞ *Qui alii teneantur ad horarum, & officii B. Virginis recitationem vide Additiones meas lib. III. hoc eod. tit. cum hic textus loquatur ſolum de parocho, ac de horarum recitatione publice peragenda.*

Cap. II. *Quidam.* (8) Propter miſſam ſpecialem (*ideſt de particularibus ſanctis ad indiſcretam quorundam petitionem*) miſſa de feria dimittenda non eſt.

Cap. III. *Conſuluiſti.* (9) Sufficit Sacerdoti ſemel in die celebrare: excepto caſu neceſſitatis, & feſto Nativitatis.

☞ *Hoc verbum* Sufficit; *Sacerdotes adigit ſub præcepto, ne pluries in die celebrent, ut ex epiſt. BENED. XIV. ad Epiſc. Oſcenſem:* Declaraſti *16 Mart. 1746.*

Cap. IV. *Conſilium.* (10) In miſſa votiva B. Virginis licet dicatur propria præfatio, non tamen dicitur hymnus Angelicus, nec Symbolum.

Cap. V. *Ex parte.* (11) Semper Sacerdos vino perfundere debet, poſtquam totum acceperit Euchariſtiæ Sacramentum; niſi eadem die aliam miſſam deberet celebrare.

Cap. VI. *Cum Martha.* (12) Si quæ verba ſunt in canone miſſæ, quæ ab Evangeliſtis dicta non fuerunt, credere debemus, quod a Chriſto Apoſtoli, & ab Apoſtolis eorum ſucceſſores acceperunt.

In ſacramento altaris aqua cum vino tranſubſtantiatur in ſanguinem.

☞ *Hic Innoc. non decidit, ſed dicit hanc inter alias opiniones eſſe probabiliorem, ut in textu.*

Cap. VII. *de homine.* (13) Gravius peccat qui ſimulat in miſſa corpus Chriſti conficere, & non conficit, quam ille, qui conficit in mortali.

☞ *Hoc ob idololatriam ſaltem materialem, cujus cauſam prebet miſſam audientibus: & vide Addit. meas lib. V. tit. 28. poſt n. 4.*

Cap. VIII. *In quadam.* (14) Hic improbat opinionem, quod in Sacramento altaris aqua convertatur in phlegma: & probat Chriſtum fuiſſe verum Deum, & verum hominem, & quod de ipſius latere exivit vera aqua:

Cap. IX. *Dolentes.* (15) Præcipit Prælatis, & Clericis in virtute obedientiæ, ut nocturnum officium, & diurnum ſtudioſe celebrent, & devote.

☞ *Vide Additiones meas lib. III. hoc eod. tit. poſt n. 11.*

Cap. X. *Sane.* (16) Euchariſtia debet munde ſervari, & in ejus elevatione, & delatione populus debet ſe inclinare: & cum defertur ad infirmum, debet deferri in decenti habitu, & cum lumine; tranſgreſſores vero ſunt puniendi.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 13. cap. 6. & cap. 6. & 7. de Euchar.*

Cap. XI. *Cum creatura.* (17) In Eccleſiis collegiatis debent celebrari duæ miſſæ collegialiter, una pro defunctis, alia pro feſto, ſi feſtum occurrit; vel pro feria, ſi feria.

☞ *Vide Elencho VI. n. XLIII.*

Cap. XII. *Te referente.* (18) In die Cœnæ Domini Epiſcopus tantum in ſua Eccleſia debet miſſam celebrare, & Chriſma conficere.

Cap. XIII. *Pernicioſus.* (19) In Sacrificio altaris plus de vino, quam de aqua ponendum eſt.

Cap. XIV. *Litteras.* (20) Ab officio, & beneficio deponitur Presbyter celebrans qui ſine aqua, & *ſine duobus ſaltem candelis accenſis*, vel in pane fermentato, ſi non ſit Sacerdos græci ritus, vel vaſe ligneo ſacrificat.

☞ *Non tamen vetitum eſt ſacrificare in vaſe ſtanneo, quando Eccleſiarum, vel Sacerdotum tanta eſt paupertas, ut majoris pretii vaſa comparari nequeant.* Ut Calix *de conſecrat. diſt. 1.*

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XIV. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Gravi.* (21) Prælati, ad quos ſpectat correctio, & illis negligentibus, Superiores ipſorum debent eſſe ſoliciti, ut horis debitis in cathedralibus, regularibus, & collegiatis Eccleſiis horæ canonicæ devote pſallantur: & quod in Eccleſiis aliis celebretur convenienter, & debite diurnum officium, & nocturnum.

Cap. II. *Dignum.* (22) Clerici etiam religioſi, domeſtici commenſales Cardinalium, vel Epiſcoporum ſe poſſunt illis in Divinis Officiis coaptare.

☞ *Cum hoc privilegium ſit reſtrictum ad recitantes cum ſolis Cardinalibus, ac Epiſcopis, & quidem conſecratis, & non electis tantum, non eſt extendendum ad recitantes cum quibuſcumque aliis, ut aliqui perperam opinarunt.*

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XI.*

Cap. unic. *Diſcipulorum.* (23) Præcipit recitari certas preces, dum miſſæ celebrantur, & viginti dies indulgentiarum hoc facientibus elargitur.

DE BAPTISMO, ET EJUS EFFECTU.

TITULUS XLII. *Continens VI. Capitula.*

Cap. I. *Si quis.* (24) Licet puer ſit ter merſus in aqua, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, ſi non ſit dictum. *Ego te baptizo in nomine &c.* non eſt baptizatus.

Cap. II. *De quibus.* (25) Si probaliter dubitatur, an quis fuerit baptizatus poteſt baptizari *ſub conditione.*

Cap. III. *Majores.* (26) Sacramentum baptiſmi utiliter confertur parvulis, licet non credant, nec intelligant, & remittitur eis peccatum originale.

Originale peccatum, quod ſine conſenſu contrahitur, remittitur in baptiſmo, etiam non conſentienti, ut parvulis: ſecus de actuali: quia ſicut non committitur ſine conſenſu, ita non relaxatur.

Licet in baptiſmo dimittatur originale peccatum parvulis, qui tamen conſentire non poſſunt, in adultis tamen amentibus, vel dormientibus, qui non conſentiunt baptiſmo, non dimittitur actuale; & idem etiam nec originale.

☞ *Quoad amentes intellige, ſi non ſint tales a navitate, cum tunc æquiparentur parvulis.*

Amentes, vel dormientes baptizati, ſi ante dementiam, vel dormitionem baptizari volebant, characterem ſuſcipiunt, alias ſecus. Coacti vero cauſative ſuſcipiunt.

Cap. IV. *Debitum.* (27) Nemo poteſt ſe ipſum baptizare, etiam inſtante neceſſitatis articulo.

Cap. V. *Non ut.* (28) Ubi deeſt vel forma vel aqua, non eſt baptiſmi ſacramentum.

Cap. VI. *Licet.* (29) Baptizatos a Latinis Græci rebaptizare non debent.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XV.*

Cap. unic. *Præſenti.* (30) In fontibus Eccleſiarum, non in privatis domibus debet baptiſma conferri; & tranſgreſſores puniri præcipit, exceptis duobus caſibus.

☞ 1. *Quando ſunt baptizandi liberi Regum, vel Principum, quorum nomine veniunt, etiam nepotes ex filiis,*

& alii

(1) *Innoc. III. Archiep. & Cap. Biſunt.*
(2) *Idem Selvuic. Ep.*
(3) *Honor. III. Gertr. Ux. And. II. Reg. Hung.*
(4) *Greg. IX. Aſtoric. Epiſc.*
(5) *Idem eidem.*
(6) *Bonif. VIII.*
(7) *Ex Conc. Agathen.* ut aliqui volunt.
(8) *Ex Conc. Tribur.* ſeu Saleguſtaden. juxta Gonzal.
(9) *Innoc. III. VVigor. Ep.*
(10) *Idem Archiep. Brachar.* (11) *Idem.*
(12) *Idem Joan. quond. Archiep. Lugdunen.*
(13) *Idem Rectorib. Roman. Frater.*
(14) *Idem Ferar. Ep.*
(15) *Idem in Conc. Lat.*
(16) *Hon. III.*

(17) *Idem Archiep. & Epiſc. Franc.*
(18) *Idem Archiep. Sipont.*
(19) *Idem Archiep. Upſalen. in Suec.*
(20) *Idem Berthol. Ep. Brix.*
[21] *Clem. V. in Conc. Vien.*
(22) *Idem ibid.*
(23) *Jo. XXII. Aven.*
(24) *Alex. III.* (25) *Idem.*
(26) *Innoc. III. Arelat. Archiep.*
(27) *Idem Theodoſ. Meten. Ep.*
(28) *Idem Nidroſ. Archiep.*
(29) *Idem in Conc. Lat.*
(30) *Clem. V. in Concil. Vien.*

& alii deſcendentes ff. de verbor. ſignificat. L. Liberorum. 2. quando inſtat neceſſitas ob periculum vitæ baptizandi.

DE PRESBYTERO NON BAPTIZATO.

TITULUS XLIII. *continens III. Capitula.*

Cap. I. *Si quis.* (1) Si non baptizatus ordinatur, Ordinis characterem non recipit.

Cap. II. *Apoſtolicam.* (2) Omiſſio baptiſmi non nocet credenti probabiliter ſe eſſe baptizatum.

☞ *Hic Innoc. loquitur de Presbytero, qui vita deceſſit ſine baptiſmo fluminis; ideoque ei non nocuit decedere in fide, & Chriſti nominis confeſſione ad ſalutem æternam. Ceterum probabilitas baptiſmi recepti non ſatis eſt pro recipiendis Ordinibus, ut cap. ſeq.*

Cap. III. *Veniens.* (3) Non baptizatus ordinari non poteſt; et ſi ordinetur, non recipit Ordinis characterem, licet credebatur baptizatus.

DE CUSTODIA EUCHARISTIÆ, CHRISMATIS, ET ALIORUM SACRAMENTORUM.

TITULUS XLIV. *continens II. Capitula.*

Cap. I. *Statuimus.* (4) Euchariſtia, & Chriſma debent fideliter ſub clavibus cuſtodiri; & contrafacientes ſunt puniendi.

☞ *Circa cuſtodiam Euchariſtiæ ſi contrafacientes ſint Regulares, puniendi ſunt nedum a ſuo ſuperiore ſed etiam ab Epiſcopo ex decreto Conc. Epiſc. & Regul. 8. Jan. 1724. approbato ab Inn. XIII. relato a BEN. XIV. lib. IX. de Synod. Diœc. c. 15. n. 4.*

Cap. II. *Relinqui.* (5) Supellectilia in Eccleſiis poni non debent, niſi neceſſitas urgeat. Eccleſiæ debent ſua vaſa, & veſtimenta munde tenere.

DE RELIQUIIS, ET VENERATIONE SACRORUM.

TITULUS XLV. *continens II. Capitula.*

Cap. I. *Audivimus.* (6) Sine Papæ licentia non licet aliquem venerari pro ſancto.

Cap. II. *Cum ex eo.* (7) Sanctorum Reliquiæ vendi non poſſunt; vel paſſim oſtendi non debent, ne circa illas populus decipi poſſit.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 25. de Vener. & invocat. ſanct. & moderationem Elencho II. n. CXXXIII.*

☞ *Nota quod pingens, ſeu minians & vendens Agnus Dei cereos incurrit excommunicationem non reſervatam ex Conſtit. Gregor. XIII.* Omni.

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XXII.*

Cap. unic. *Glorioſus.* (8) Feſta duodecim Apoſtolorum, quatuor Evangeliſtarum, & quatuor Doctorum, & Confeſſorum Eccleſiæ, ſcilicet Gregorii, Auguſtini, Ambroſii, & Hieronymi, ſub officio duplici debent ſolemniter celebrari.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo & ibi tit. XVI.*

Cap. unic. *Si dominum.* (9) Feſtum Corporis Chriſti celebrari debet feria quinta poſt octavam Pentecoſtes: & certæ Indulgentiæ conceduntur iis, qui in feſto, vel intra octavam officiis, vel horis intererunt.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 13. cap. 5. & can. 6. de SS. Euchariſtiæ Sacram.*

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eid. Tit. & ibi tit. XII. continente II. Capitula.*

Cap. I. *Cum præ excelſa.* (10) Qui Conceptionem Immaculatæ Virginis devote celebrabunt, & in eodem feſto, & ejus octava officio intererunt, conſequuntur eaſdem indulgentias, quas quis conſequitur in Corporis Chriſti ſolemnitate.

Cap. II. *Grave.* (11) Excommunicationem ipſo facto incurrunt Prædicatores aſſerentes B. Virginem in peccato originali fuiſſe conceptam: qui etiam dicunt, quod feſtum Conceptionis ejus celebrantes graviter peccant.

☞ *Vide innovationem Elencho IV. n. XXIII.*

DE OBSERVATIONE JEJUNIORUM.

TITULUS XLVI. *continens III. Capitula.*

Cap. I. *Ex parte.* (12) Vigilia occurrens in Dominica jejunari debet in ſabbatho, & jejunanda eſt vigilia B. Matthiæ.

Cap. II. *Conſilium.* (13) Statuit. 1. jejunandum eſſe in omnibus vigiliis Apoſtolorum præter illas SS. Philippi, & Jacobi, ac S. Joannis Evangeliſtæ. 2. jejunandum eſſe in ſabbatho præcedenti in vigiliis earum feſtivitatum, quæ incidunt in feriam ſecundam. 3. ſervandam eſſe regionis conſuetudinem circa diem vigiliæ S. Bartholomæi. 4. non eſſe puniendos edentes carnem in quadrageſima ob magnam annonæ inopiam; preces tamen aliquas pro illis, & cum illis eſſe ad Deum fundendas. 5. jejunandum eſſe die ſabbathi (*intellige quo ad abſtinentiam a carnibus*) juxta conſuetudinem Eccleſiæ Romanæ, & aliorum locorum; a quo excuſantur debiles, & infirmi, ſi citra vitæ peculum jejunare nequeant. 6. diſpenſari poſſe eſum carnium cum infirmis in quadrageſima, & aliis jejuniis.

☞ *Circa jejunium vide Additiones meas lib. 3. tit. 46. poſt n. 5.*

Cap. III. *Explicari.* (14) Si feſtum Nativitatis (*Domini*) occurrit ſexta feria, licitum eſt omnibus carnes comedere; exceptis profeſſis, & voventibus.

☞ *Ideſt iis Regularibus obſtrictis ex vi regulæ ſub pœna peccati mortalis ſe abſtinere a carnibus.*

DE PURIFICATIONE POST PARTUM.

TITULUS XLVII.

Cap. unic. *Volens.* (15) Mulier poſt partum ſtatim poteſt ingredi Eccleſiam; nec tenetur abſtinere per aliquot dies ſecundum legem moſaicam.

DE ECCLESIIS ÆDIFICANDIS, VEL REPARANDIS.

TITULUS XLVIII. *continens VI. Capitula.*

Cap. I. *Quicumque.* (16) Habentes beneficium in Eccleſia tenentur contribuere ad ipſius reparationem.

☞ *Vide Trid. ſeſſ. 7. c. 8. & ſeſſ. 21. c. 7. de ref.*

Cap. II. *Cum dicat.* (17) Leproſi permitti debent, ſine præjudicio antiquarum paræciarum habere Eccleſiam propriam, & Presbyterum, nec tenentur ſolvere decimas de hortis, vel nutrimentis animalium.

Cap. III. *Ad audientiam.* (18) Propter nimiam diſtantiam Eccleſiæ poteſt nova Eccleſia in ipſius paræcia ædificari, & certa portio de antiqua ſibi deputari.

☞ *Vide ampliationem Elencho III. n. XXXIX. & ampliationem Elencho IV. n. XXIV.*

Cap. IV. *De his.* (19) Rectores Eccleſiarum poſſunt compelli, ut de redditibus, qui ſuperſunt, teneantur conferre ad conſtructionem, ſeu reparationem Eccleſiæ.

Cap. V. *Ad audientiam.* (20) Sæcularis Eccleſia ſine præjudicio Clericorum ad ſtatum regularem poteſt reparari, & Collegio, quod nondum eſt, privilegium non confertur.

Cap. VI. *Tua nos.* (21) Non obſtante juramento de rebus Eccleſiæ non alienandis, poteſt Epiſcopus propter indigentiam novam Eccleſiam ædificare.

DE IMMUNITATE ECCLESIARUM CÆMETERII, ET RERUM AD EAS PERTINENTIUM.

TITULUS XLIX. *continens X. Capitula.*

Cap. I. *Ut in domibus.* (22) In domibus Eccleſiarum non debet Judex laicus judicare, nec hoſpitium quærere.

Cap. II. *Pervenit.* (23) Tempore magnæ neceſſitatis non debet aliquis (*intellige neque Clericus*) excuſari a murorum, ſeu civitatis cuſtodia.

Cap. III. *Indicatum.* (24) Ruſticus adſtrictus ad culturam agrorum Eccleſiæ, non poteſt illam deſerere.

Cap. IV. *Non minus.* (25) Laici collectas imponentes Clericis, vel Eccleſiis, ſeu juriſdictionem eorum uſurpantes, ſi moniti non deſiſtunt, ſunt excommunicati cum ſuis fautoribus: poteſt tamen Epiſcopus cum Clero eis in neceſſitate præbere ſubſidia.

☞ *Hodie ex Bulla* Cœnæ *ſunt excommunicati ipſo jure, & vide limitationem Elencho I. n. XLVI.*

Cap. V.

(1) *Ex Conc. apud Compendium.*
(2) *In. III Ep. Cremon.*
(3) *Idem Hug. Ferrar. Ep.*
(4) *In. III. in Conc. Lat.*
(5) *Idem ibid.*
(6) *Alex. III.*
(7) *Innoc. III. in Conc. Lat.*
(8) *Bonif. VIII.*
(9) *Clem. V. in Conc. Vien.* (10) *Xiſt. IV.* (11) *Idem.*
(12) *Innoc. III. Cleric. S. Petri & Magdalen.*

(13) *Idem Brachar. Epiſc.*
(14) *Honor. III. Epiſc. Pragen.*
(15) *Innoc. III. Armachan. Archiep.*
(16) *Ex Concil. Mogunt.*
(17) *Ex Conc. Later. ſub Alex. III.*
(18) *Alex. III. Eborac. Archiep.*
(19) *Idem Lexov. Ep.*
(20) *Urban. III.*
(21) *Cæleſt. III.*
(22) *Ex Synod. Raven. ſub Jo. IX.* juxta Gonzal.
(23) *D. Greg. Agnello Ep. Terracin.*
(24) *Idem Vitali Defenſ. Sard.*
(25) *Ex Conc. Lat. ſub Al. III.*

Cap. V. *Cum Eccleſia.* (1) Cauſæ ſanguinis in Eccleſia, vel cæmeteriis agitari non debent.

Cap. VI. *Inter alia.* (2) Reus criminis ad Eccleſiam fugiens, non eſt violenter ab ea extrahendus; nec debet amplius prætextu criminis commiſſi damnari ad mortem, vel ad aliam pœnam corporalem; eſt tamen aliter legitime puniendus *Fallit in duobus caſibus ſeqq.* Servus fugiens ad Eccleſiam timore domini ſui, eſt domino de ejus impunitate juranti reſtituendus.

☞ *Caſus 1. eſt, ſi fuerit publicus latro, 2. ſi fuerit nocturnus depopulator agrorum & in his concordat Conſtit. Greg. XIV.* Cum alias §. 3. *Vide ampliationem Elencho I. n. XLVII. & XLVIII. & Additiones meas lib. III. hoc eod. tit.*

Cap. VII. *Adverſus.* (3) Clerici non debent neceſſitatibus, ſeu utilitatibus civitatum, ſeu aliorum locorum, etiam ubi laicorum non ſuppetunt facultates, ſubvenire, niſi prius Rom. Pont. conſulatur. Sententiæ, & conſtitutiones editæ a laicis collectantibus Eccleſiam, ſunt ipſo jure irritæ, nec ullo tempore convaleſcunt. Rectores excommunicati ob gravamina præmiſſa, remanent excommunicati, etiam poſt depoſitum officium; nihilominus excommunicati ſunt ſucceſſores, niſi ſatisfecerint intra menſem.

Cap. VIII. *Quia plerique.* (4) Prælati plus debito a ſubditis extorquentes prætextu procurationis, vel alterius ſervitii impenſi Legato, vel alteri, illud reſtituent, & tantumdem pauperibus erogabunt.

Cap. IX. *Eccleſia.* (5) Eccleſia non conſecrata, in qua divina officia celebrantur, gaudet immunitate.

☞ *Concordat cit. Conſtit. Greg. XIV. Ex communiori Interpretum conſenſu idem dic, etiamſi nondum ibi celebrata fuerint divina miſteria.*

Cap. X. *Immunitatem.* (6) Qui ſub ſpe immunitatis in Eccleſiis, vel cæmeteriis delinquunt, immunitate non gaudent.

☞ *Vide notata cap.* Inter alia *6. ſupra.*

IN SEXTO. *Lib. III. ſub eod. tit. & ibi tit. XXIII. continente V. Capitula.*

Cap. I. *Quia nonnulli.* (7) Sæculares poteſtates ab Eccleſiis, vel Eccleſiaſticis perſonis tallias, vel exactiones pro rebus, vel poſſeſſionibus acquiſitis, vel acquirendis exigere non præſumant, nec eos compellere ad ipſas diſtrahendum, vel extra manum ſuam ponendum.

☞ *Vide ampliationem in cap.* Quoniam *4. ſupra de cenſ. hoc eod. lib.*

Cap. II. *Decet.* (8) In Eccleſiis dato humili ingreſſu, debet orationibus inſiſti, excluſis clamoribus, & ſeditionibus, conciliis Univerſitatis laicorum, & eorum publicis parlamentis, vanis colloquiis, negotiationibus, & nundinis, ac judiciis ſæcularibus, & maxime criminalibus.

☞ *Vide Elencho VI. n. XXXV.*

Locorum Ordinariis mandatur prædictorum exequutio, & ſententiæ in Eccleſiis habitæ declarantur nullæ, & contrafacientes puniri debent.

Cap. III. *Clericis.* (9) Ponit exceſſus laicorum, qui Clericis collectas, tallias, & onera imponebant, & exceſſus Clericorum, qui talibus conſentiebant.

☞ *Vide moderationem Elencho I. n. XLIX.*

æcipit Eccleſiaſticos pro rebus ſuis, vel Eccleſiarum nil laicis ſolvere debere abſque licentia Apoſtol. Sedis, ſub quocumque colore mutui, ſubventionis, doni, vel alio quolibet; ut etiam ipſi laici talia non exigant, vel recipiant, nec occupent quocumque modo depoſita Eccleſiarum, vel perſonarum Eccleſiaſticarum: ſingulares contra facientes excommunicat; Univeſitates interdicit: quæ pœnæ locum habeant in promiſſionibus factis etiam ante hanc Conſtit. ſi poſtmodum ſolvantur, vel recipiantur, & ab his ſententiis ſolus Papa abſolvit, excepto mortis articulo.

Omnia privilegia derogantia huic Conſtit. ceſſat, & irritat.

Cap. IV. *Quoniam.* (10) Excommunicati ſunt impedientes ſuper cauſis ad forum eccleſiaſticum de jure, vel de conſuetudine pertinentibus litteras a Sede Apoſtolica impetrari, vel ſuper ipſis coram Ordinariis, vel Delegatis eccleſiaſticis litigari.

☞ *Vide Bullam* Cœnæ *cap. 14.*

Cap. V. *Eas qui.* (11) Domini temporales prohibentes ſubditis, ne cum Eccleſiaſticis contrahant, vel communia obſequia exhibeant, ipſo facto excommunicationem incurrunt.

IN CLEMENTINIS. *Lib. III. ſub eodem Titulo, & ibi tit. XVII.*

Cap. unic. *Quoniam.* (12) *Revocat, cap.* Clericis *3. in 6. ſupr.*

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS. *Lib. III. ſub eod. Titulo & ibi tit. XIII.*

Cap. unic. *Quod olim.* (13) *Cap. Clericis 3. in 6.* habet locum tantum quo ad laicos tallias a Clericis exigentes, & dantes illis auxilium, & non quo ad ſolventes. Præcipit deinde Lateran., & generalia Concilia diligenter obſervari.

☞ *Vide correctionem Elencho I. n. L.*

NE CLERICI, VEL MONACHI SÆCULARIBUS NEGOTIIS SE IMMISCEANT.

TITULUS L. *continens X. Capitula.*

Cap. I. *Multa.* (14) Clericis prohibetur 1. accipere, vel dare injuſta munera. 3. conductio alicujus perſonæ pro ſæculari quæſtu. 3. contentiones, vel rixas facere. 4. cauſas agere, excepta defenſione orphanorum, vel viduarum. 5. conducere bona ſæcularium. 6. Joculatores agere. 7. aleas amare. 8. ornamentum indecens ferre. 9. delicioſe vivere. 10. gulam, & ebrietatem ſequi. 11. ponderibus, vel menſuris injuſtis uti. 12. negotium injuſtum exercere. 17. canes, & aves ad venandum nutrire.

☞ *Circa negotiationem vide Elencho VI. n. XXXVIII.*

Cap. II. *Sacerdotibus.* (15) Clerici non debent eſſe miniſtri, vel procuratores laicorum; quod ſi contra fecerint, & deprehendantur in fraude, non ſubvenitur iis ab Eccleſia.

Cap. III. *Non magnopere.* (16) Religioſi profeſſi exeuntes ad audiendas leges, vel phiſicam, niſi intra duos menſes ad clauſtrum redeant, excommunicati ſunt; & in nulla cauſa patrocinari poſſunt; & in choro, & in capitulo, & ceteris erunt ultimi, & ſine diſpenſatione Papæ non promoventur.

☞ *Vide ampliationem Elencho I. n. LI.*

Cap. IV. *Sed nec.* (17) Clericus generalis procurator, vel Juſtitiarius Principis ſæcularis deponendus eſt: & ſi Religioſus eſt, gravius punietur.

Cap. V. *Clericis.* (18) Clericus judicium ſanguinis exercens, ab officio, & beneficio deponitur, & excommunicatus eſt habens officium Præpoſiti ſæcularis, ſi monitus non deſiſtat.

☞ *Hæc excommunicatio eſt latæ ſententiæ, ſed non reſervata, & ſecundum magis commumem officit ſolos Sacerdotes exercentes tale officium cum juriſdictione ordinaria Theſaur. verb.* Judex *c. 2.*

Cap. VI. *Secundum.* (19) Non licet Clericis, vel Monachis lucri cauſa negotiari.

☞ *Vide Elencho IV. n. XXXVIII.*

Monachi nequeunt nomine proprio conductas poſſeſſiones habere.

Laicis non debet Eccleſia titulo conductionis concedi.

Cap. VII. *Relatum.* (20) Monachi incorrigibiles de monaſterio expellentur; & reformabitur monaſterium de Fratribus alterius Ordinis, ſi de Monachis ejuſdem Ordinis reformari non poteſt.

☞ *Circa ejectionem incorrigibilium vide in Auctore lib. III. Tit. 31. §. 4. n. 39.*

Cap. VIII. *Sicut.* (20) Clerici in ſacris compellendi ſunt per beneficiorum ſubtractionem, ut deſiſtant a tabellionatus exercitio.

☞ *Vide moderationem Elencho I. n. LII.*

Cap. IX. *Sententiam.* (21) Clericus nec dictare, nec proferre ſententiam ſanguinis debet, nec quicquam aliud exercere, per quod ad vindictam ſanguinis tendatur, vel purgationi vulgari opem præſtare non debet.

Cap. X. *Super ſpecula.* (22) Conſtitutionem Turon. Concil. relatam in cap. *Non magnopere 3. ſupr.* extendit ad habentes dignitates, & perſonatus, & ad Presbyteros.

☞ *Verbum* ad legendas *quo Alex. III. uſus eſt in cit. c. 3. hic*

(1) *Luc. III.*
(2) *In. III. Regi Conatiæ in Iber.*
(3) *Idem in Conc. Lat.*
(4) *Idem ibid.*
(5) *Greg. IX. Aſtor. Epiſc.*
(6) *Idem Tolet., & Compoſt. Archiep.*
(7) *Al. III.*
(8) *Greg. X. in Conc. Lugd.*
(9) *Bonif. VIII.*
(10) *Idem.* (11) *Idem.*

(12) *Clem. V. in Conc. Vien.*
(13) *Bened. XI.*
(14) *Ex Conc. Magunt.* (Hoc cap. in Gonz. incip. Providendum.)
(15) *Eug. III. Luc. II. Archiep.*
(16) *Al. III. in Conc. Tur.*
(17) *Idem in Conc. Lat.*
(18) *Idem Cantuar. Archiep.*
(19) *Idem Lund. Ep.*
(20) *Idem eid.*
(21) *Idem Ep. Aſculan.*
(22) *Idem in Conc. Lat.*
(23) *Hon. III. Patriar., & cæter. Præl. Antioch.*